

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.

Bérmentesen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilatkozat minden garmond sor díjja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
hivatalos hirdetéseknek;
Minden sor után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 50 kr.

Petített nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyzet centim. után 3 kr. számíttatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzügyi hírek a kiadóhivatalhoz intésendők.

Andrássy Gyula gróf szelleméhez.

Fohász.*)

Akik összejöttünk Szőlöske községben,
Az Andrássy grófok tuskulánumban,
Mindent megelőzve gondoljunk Ő reá:
Hazánk nagy fiára: Andrássy Gyulára!

Jobb időkben Ő volt Szőlöskének ura,
Az ő láng-lelkéhez égbe száll fohászunk!
Felejthetetlen árnya jelen van itt köztünk,
Ő rá emlékeztet minden, mit itt látunk!..

Nem felejtettünk el nagy szellem! emléked
Él köztünk s élni fog, míg e haza fennáll,
Halálod után is — menyeyi hazádban —
A magyar szív mindig könnyen reád talál.

Nézd! ez ezredévben a hazai termék
Szakértelem mellett mily haladást ért el.
Ugy-e te is hiszed? igen, igen, ugy lesz,
Hogy a magyar soha, de soha sem vész el!

*) Szőlöskén, a mai szőlészeti kirándulás alkalmával, szavalja a költő, ki a halhatatlan emlékü államférfiú oldala mellett az 1847/1848-iki pozsonyi diétán, országgyűlési fiatal s z e r k.

TÁRCA.

A tanügyi kongresszus és az ezredévi kiállítás.

Irta: *Schnelder J.*

(Folytatás.)

— A „Zemplén” számára. —

A kiállítás területén töltött 9 napi fáradságos élvezetek leírását méltóbb módon be nem fejezhetném, mint a közoktatásügyi csarnok ösmertetésével, amely csarnok az egész kiállításnak, mondhatnám a nemzet fejlett kulturájának legigazibb fokmérője.

Az antik építészet klasszikus nyugalma tünteti fel már a külső stíljével. Az oszlopos előcsarnok, az impozáns homlokzat, a tetőn allegorikus szoborcsoportozattal, messze elűt a többi épület stíljétől és a nézőt már eleve ünnepies komolyságra hangolja.

A csarnokba lépve: óriási tölgy áll előttünk, melynek mélyreható gyökereit a kisedővő intézetek, hatalmas törzsét az elemi népiskolák képezik, több irányba menő ágai: a polgári, kereskedelmi és ipariskolák, gimnázium, real- és gazdasági iskolák. Magasabba nyulók: a zene-, rajz-, színiiskolák és tanítóképző intézetek; még magasabbak: az akadémia, műegyetem, egyetem és tanárképzők, legszebb hajtásai: az emberbaráti intézetek, árvaházak, süketnémák, vakok és hülyék intézetei.

Közművelődésünket látjuk itt teljes mivoltában a »dedő« gyermekmunkáitól a legfinomabb műszerek komplikált készítéseig; az iparos-tanulók kezdetleges rajzaitól a rajztanárképző és iparművészeti iskola művészi színvonaláig. A csarnok

Kérdd az egék urát, ott is hallgatnak rád,
Oltalmazzon minket vészben és viharban,
Támogassa e hont, hogy gyönyörködhessék
A világ végéig mindig a magyarban!...

Még láttad mily csapás érte a Hegyalját?
Még láttad a kopár, kipusztult szőlőket?!
Nézd! a kihalt hegyek új életre kelnek,
Gerézdék borítják a dús szőlőtöket.

Kérdd Isten áldását, járd közbe miértünk,
Mégérdemli e nép, hisz annyit szenvedett!..
Szerzett babéridhoz — halálod után is —
Csatolj ujjad dicsfényt, ujjad emlékeket.

Id. Bajusz József.

Az állami kőbánya- és kőüzőtelep Tarczal mellett.

— Két cikkely. —

I.

Még néh. *Baross* Gábor, a vasakaratu kereskedelemügyi kir. minister, mondotta ki, hogy »legyen« és lett, helyesebben szólva most készül az alföldi transzverzális műút. Ennek a nagyszabású műutnak pedig az a rendeltetése, hogy a Nagy-Magyar-Alföld közúthálózatának mindama szakaszait, melyek a Duna-Tisza-Körös-melléki vasutakhoz és folyamokhoz vezetnek, (amikor t. i. vezetnek) kiemelve a feneketlen sárból és az évnék minden szakában ne csak járhatóakká, hanem mintaszerűkké is tegye.

Igen, még a mindenható minister mondotta ki a *legyen* szót. A »legyen«-től a »lett«-ig azonban már nem ő, hanem minister-utóda, *Lukács* Béla, fejlesztette a tervet, melynek betetőzése a jelenlegi kereskedelemügyi kir. miniszterre, *Dániel* Ernő hatalmas munkaerejére vár.

mellett lévő teremben az ország számos ipariskolája szerepel pompás gépek, modellek, szerszámok kiállításával.

Az előszobában a háziipar és kézi ügyesség remekei. Művirágok mosolyognak felénk a király szobra mellől. Belebb menve: az állami középiskola technikai működése csak úgy érdekel, mint a női kézimunkák szemben levő osztálya. A tündérújak gyönyörű munkáját már azért is megilleti föltétlen elismerés, mert a himzések közt a magyar stílus, saját külön művészetünk az uralkodó.

Az iparos-tanulók rajzainak nagy tömegében itt-ott föl villan egy-egy kárbavesztett tehetség nyoma.

A felsőbb oktatás osztályában kiválnak az orvosi műszerek és remek preparátumok; nem kevésbé érdekes a *József*-múzeum összes szakosztályainak objektumai: tervek, fizikai eszközök, géprajzok, minták; a Röntgen-fotográfiák külön kis fülkében vannak feltüntetve tárgyakon és testrészekben eszközölt sikeres kísérletei. Jogakadémiaink, papnevelőintézeteink és a budapesti rabbiképző ósrégi könyveivel méltóan vannak képviselve. Kiválóan érdekes a polgári iskolák, férfi- és nőtanítóképzők, nemkülönben a középiskolák t. i. gimnáziumok és realiskolák. Az összes újabb középiskolák épületeinek ügyes akvarellképeit és tervrajzait látjuk nagy halmazban, továbbá az iskolák részéről a beküldött dolgozatok és rajzok sok látnivalót nyújtanak. Kikerestem a s.-a.-ujhelyi k. r. főgimnázium küldeményét is, mely nemcsak a jeles igazgatónak, de *Spotkowszky* rajztanárnak és tanítványainak is igazán dicséretére válik.

187 középiskola van itt képviselve 53 ezer tanulóval, mely számból a realiskolára 10,000 esik.

Fölötte érdekesek a kisedővők és elemi iskolák kiállításának csoportjai a tökéletesség ma-

A szóban levő műutnak topográfikus neve: »Duna-Tisza Körös-közi műut«, — geográfiai neve: »Baja-csongrád-kis-jenői műut«, — diplomatikai neve pedig: »Alföldi transversalis műut.« Kiindul Bajától és 301 kilométernyi utat tévén, végződik K.-Jenőnél. Főbb állomásai ezek: Baja — Szt.-István — Pest Csanád — Sükösd — Császártöltés — Keczel — Hala — Kis Kun-Majsa — Jász-Szent-László — Kis-Kun-Félegyháza — Csongrád — Szentes — Kun-Szent-Márton — Öcsöd — Szent-András — Szarvas — Kondoros — Csaba — Gyula — Gyula-Varsánd — Nagy-Pél — Szék-Udvar — Erdőhegy — Kis-Jenő. — Végállomásánál beszakad a debreczeni-ferhértplomi állami közútba. Csongrád és Szentes között, a Tiszafolyam két partján, megszakad a transzverzális műut vonala. Összekapcsolódik majd itt is valamikor, akkor t. i. ha Csongrád és Szentes között a Tiszán keresztül tervezett 500 mtr. nyilván vasuti és közúti hid készen lesz, amely hatalmas vashid azonban ma még csak a papiroson van meg.

Nos, ennek a 301 kilométernyi műutnak kiépítéséhez tengernyi sok köre, mégpedig a legjobb minőségű zúzott és termésköre van szükség.

A »kőkóstoló« mérnökök annak idejében bejárták az egész országot szelvényben hosszában; kitanulmányozták mindenfelé a szemük és kezük ügyébe akadt kősziklákat; ismételve és ismételve megfontolás tárgyává tették azok multját, jelenét, jövőjét, — és így nemcsak gazdag gyűjteménnyel megrakottan, de tapasztalatokkal is gazdagon tértek vissza, mint munkás méhek a kasba, ők a kereskedelemügyi kir. ministériumba.

Igy került egy ökolnyi nagyságú terméskő a tarczali »Ördög-kőbánya«-ból is Budapestre és ebből az öklöm nagyságú kődaraból, mint a bibliai mustármagból a terebélyes fa, támadt, aránylag rövid idő alatt, a »Tarczali Állami Kőbánya- és Kőüzőtelep«, — ez a nagyobb szabású közgazdasági ipar-kolónia vármegyénk területén, tüzeten pedig a Tokaj-Hegyalján, mely immár szorgos munkálkodásának zakatolása közben, harsogó torokkal kiáltja, különösen pedig az elárult, de a vagyoni gyarapodásnak erre az újabb, erre a hatalmas emléjére tapadt *Tokaj-Hegyalja* nevében kiáltja mintegy *Tompával*:

gas fokára emelt taneszközeivel és iskolabutorzataival. Ha ez így megy tovább, fölöslegessé válik a tanító az iskolában az író-olvasó- és számológépekkel szemben.

A színi- és zeneiskolák csupán fényképekkel vannak képviselve; de annál érdekesebbek a közép-foku ipar- és gépészeti iskolák kiállításai. Ezek valóságos gépcarnokok. A szép és tanulságos képet a mintarajziskola és rajztanárképző remekül összeállított produktumai zárják be a középső nagyteremben, melynek falait művé z-növendékek szép festményekkel dekorálták. Sok szép rajzot, festményt, szoborművet halmoztak itt össze, melyek nem csak gyönyörrel töltik el a szemlélőt, de igazi örömmel és hazafiai büszkeséggel látjuk teljesülni a hazai művészet még nagyobb fellendülése iránt táplált vérmes reményeinket...

Megkondulnak a kiállítás összes harangjai. Esteli 7 óra van. Az ezerekre menő közönség tódulva jön ki a különböző csarnokokból, hogy előbb a vendéglőket és sörcsarnokokat, aztán a nagy korzót lépék el kipihenni az élvezetek fáradságait. Csalódik, aki azt hiszi, hogy már most a pihenés kezdődik, mert az igazán sok szép látnivaló csak most következik. Ha eddig a szellem és kéz munkáját bámulták, most a teremtés legszebb remeke: a nő vonja magára egész figyelmünket; mert a menyeyi szép nő csak van Budapesten és a vidéken, mind itt van sokak gyönyörűségére és bosszantására. Csak itt értjük meg igazán a csarnokokban elhelyezett annyi sok felírást: »Ne tessék hozzányulni« — vagy »Minden a szemnek, semmi a kéznek!«

Csak itt, a nagy korzón, látjuk igazán az ország kincseit, amiket a sok idegen jobban is megbámul, mint az egész kiállítást. Nem tudja az ember hova nézzen. Előbb 5 kros széken ülve

»Megyilkoltak — eltemettek —
Meg nem holtam — feltámadtam —
Nem maradtam koporsómban —
Élek! élök! élök!!!

Annak idején (még az 1894. év őszén történt) apróra megirtuk volt, hogy ott bent, a minis-
tereri büroókban, az ördög-kőbányai »kvarc-trahit«
kődarabnak mennyi versenytársa akadt az »andezit«
kődarabok közt. — Annak idején módunkban
volt szólni arról is, amint szóltunk is, hogy
nagyon szorgalmas udvarlások után (hiszen köz-
tudomásu a dolog, hogy ebben az érdekekben fő-
ispánunk számtalanszor vizitelt Budapesten) végre
sikerült meghallania, hogy lesz-e Tarczalon állami
kőbánya- és kőzúzótelep, a »boldogító igen«-t;
megjegyzendő, hogy időközben az a »kvarc-trahit«
is becsület dolgában átváltozott »andezit«-té, ami
pedig azt jelenti, hogy mint a gyémánt a drága-
kövek között, úgy az »andezit« is a legbecse-
sebb az utépitésre használt sziklakövek sorában. Az »an-
dezit« keménység dolgában vetekedik az acéllal.

Nagy örömhír volt az, amit akkor hirdettünk,
hogy t. i. az »Ördögkőbánya«-ból vett tarczali kő
nyertes lett az ország legjobb sziklakövei ver-
senyében — harmad-magával! Nyertesek a csúcsi,
a bátonyi és a tarczali kő. A köves ország rész
vámegyéi sorából (biz' az nagyon erős verseny
volt, az érdekek is nagy súlyjal estek a mérlegbe)
Arad, Heves- és Zemplén-vámegye győztek. A mi-
nister-tanács elhatározta, hogy Bátor (Heves vm.)
Csúcs (Arad vm.) és Tarczalon határaitban állami kő-
bánya és kőzúzó-telepeket nyit, melyeknek, mint
már előbb is mondtuk, egyelőre az lesz a ki-
zárólagos rendeltetésük, hogy a főntebb kifizűtt
transzverzális műút számára termeljék a termé-
s és a zúzott kő köbmétereinek millióit.

A minister-tanács állásfoglalása után fokozott
erővel láttak munkához a kereskedelemügyi mi-
nisteriumnak műszaki közgei. A tarczali kőzúzó-
telep ügyét és a vele kapcsolatos ügyeket Hartig
Sándor kir. műszaki tanácsos (a néh. vasminis-
ternek volt titkára) kapta feladatul; aki tárgysze-
retének melegevel, tudásának hatalmával, kül-
földön szerzett tapasztalatainak segítségével csak-
hamar elő birta teremteni mindazokat az életfölté-
teleket, amelyek megkivánt:ttak ahhoz, hogy boldo-
gult ministerének igéje, a legyen, testet öltön ma-
gára. — O cs. és kir. Felségének 1895. évi apr.
hó 28-án kelt legkegyelmesebb fölhatalmazása
alapján, a »tarczali állami kőbánya- és kőzúzó-
telep« létesítésére vonatkozó vállalati szerződés
1895. máj. 10-én a minister részéről jóváhagyat-
tak és nyolc nappal később a vállalkozóknak
(Sehar Ede és Rudó Márk társvállalkozóknak Sze-
gedről a földmunkákra és magas építkezésekre,
Gedeon és Kont társvállalkozóknak pedig Buda-
Pestről a kőzúzótelepre és tartozékaira nézve) a
munka már át is adatott. — Az épületeket 1895.
nov. 7-11-én, a kőzúzótelepet pedig az ez évi
júl. 20-23-án vizsgálta felül az evégből oda ki-
rendelt vegyes bizottság, mely, miután tapasztalta,
hogy az építés, fölszerelés s berendezés általán-
ban véve megfelelő anyagok alkalmazása mellett
és a kiviteli tervekben elötüntetett méretekkel
egyezően, jól és szilárdul, egyszóval föltételszerűen
végeztetett és a műszaki követelményeknek meg-
felelően hatjatott végre: egyes részletek kivételé-
vel, a telepet, mely már különben is az 1896. jan.

nézzük végig ezt a szép, ezt a szemképrázta-
tó, nyüzsgő életet. Mily pompa, mily fény, mennyi
kiállító és mennyi néző! Igazi szobor-csarnok
szébbnél-szebb, valóban utólérhetetlenül remek
alakokkal. Ember ember hátán, 10-12 ezer ember
nyüzsgő egy kilométernyi négyszöglet tevő T
alaku területen. Ez a hangya-história tart 6-9-ig
1/2-10-ig, míg a kiállítás egyik csodája a már több-
ször említett világító kut (fontain lumineus) dus-
gazdag és szemképrázta-
tó szinompompájával nyájas
jó éjt nem kíván az őt megbámuló közönségnek.

Ez a világító-kút három részből áll: 2 me-
dencéből és egy magas, allegorikus szoborcsoport-
ból. Mindenütt csövek vannak elhelyezve, melye-
ken a víz, miként a vele szemben levő körönd
szökőkútjánál is, a vízvezeték nyomása folytán
magasan felszökik, de a medencék alján, külön-
böző színű üvegeken keresztül villamos reflektorok
vannak működésben, miként az Iparcsarnok tete-
jén a nagy reflektor, mely egy színnel világítja
be a területet; de különösen a »fontain« színes
tükreit a medence alján mozgó gép szabályozza
és innen van, hogy a vizugarak különféle szí-
nekben váltakozva szöknek magasra. Gyönyörű
látvány. A tündérmesék keretébe illő...

Tehát jó éjt!

A közönség kezd szállingózni, de korántsem
azért, hogy hazamenjen; mert ezek a boldog
budapestiek értenek ám az éjszakák felhasználá-
sához. Ők akkor fekszenek le, mikor mi felkelünk.
Mi vidékiek is most, hogy Budapesten vagyunk,
budapesti szokásoknak hódolunk. Alkalmazkodunk
a kedves házigazdához. Megyünk Ós-Budavár-ába,
vagy Konstantinápoly-ba!

Ós-Budavárát valósággal az országos kiállítás
kiegészítő részének lehet nevezni; nem mintha
szorosán hozzátartoznék, de sok látóvalójával,

7-től próba-üzemet folytat, átvételre ajánlotta.
A vállalkozóknak ily módon kijáró kereseti összeg
(kőzúzótelep- és tartozékaiért: 70,000 ft, föld-
munka- és magas építkezésekért kerek számban
44,000 ft) kitesz 114,000 ftot.

A kőbánya- és kőzúzótelepnek ez a dióhéjba
szorított története.

A telepről magáról, mint építészeti és köz-
gazdasági alkotásról, majd a jövő számban.

Vármegyei ügyek.

Vásáráthelyezések. A kereskedelemügyi kir.
miniszter megengedte, hogy Tokaj városban a f.
évi szeptember hó 21. napjára eső országos vásár
ebben az évben kivételesen szeptember hó 14-én
(azaz tizennegyedikén) tartassék meg. — Továbbá
megengedte, hogy Homonna városban a f. évi
szeptember hó 9-10. napokra eső országos vásár
ebben az évben kivételesen f. évi szeptember hó
3-4. napján (harmadikán és negyedikén) tartas-
sék meg.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei nyilvános
közkórház 1896-ik évi július havi betegforgalmá-
ról. 1896. év. junis hóról ápolás alatt maradtak
száma: 30; 1896. év július 31-ig újonnan felvet-
tek száma: 33; ápoltak összege: 63; — Ezek
közül elbocsáttattak, gyógyulva: 29; javulva: 5;
gyógyulatlan: 1; meghalt: 2. Összes fogyaték:
37. — A hó végével ápolás alatt maradtak száma:
26. Az ez idő alatt felmerült ápolási napok száma:
925. — Schön Vilmos dr. főorvos. Nyomárkay
Ödön dr. orvos.

A posta és táviróhivataloknál kezelő szolgáltra
alkalmazandó és a XI. fizetésosztályban 500 frttól
700 frtig emelkedő fizetéssel, továbbá az 1893 évi
IV. t. c.-ben megállapított lakpénz illetményekkel
javalmazott posta és táviró segédtisztek kikép-
zésére f. é. szeptember hó 15-től kezdve a posta- és
táviróigazgatóság hat hónapra terjedő gyakorlati
tanfolyamokat nyitott Zemplén-vármegyéhez leg-
közelebb Miskolcra, Debreczenben és Nyíregyházán.
A gimnázium, reál, vagy polgári iskola negyedik
osztályát, vagy ezekkel egyenlőrangú más iskolák
megfelelő osztályait elvégzett egyének f. évi aug.
hó 31 ig, éspedig a már közszolgálatban állók rendes
elüljáróságuk, a többiek pedig az illető főszolgabíró
utján a tanfolyam helyére nézve illetékes posta-
és táviróigazgatóságoknál adják be folyamodásaikat.

Az ungvári kir. bábaképző-intézetben az ősz
tanfolyam kezdődik az évi szept. 1-én s végződik
az 1897. évi jan. hó 31-én. Jelentkezni lehet egy
hónappal a tanfolyam megkezdése előtt az ungvári
bábaképző-intézet igazgatóságánál, kitől az ügyre
vonatkozó bővebb utbaigazítás is szerezhető.

Hírek a nagyvilágból.

A cári pár utazásának ideje még nincs vég-
legesen megállapítva, csak az bizpnyos, hogy a
cár első sorban királyunk őfelségét fogja meglá-
togatni, aminek nagy politikai fontosságot tulaj-
donítanak.

csodálatos építményeivel, különféle szórakoztató
helyiségeivel, a kiállítás legkomolyabb látogató-
jában is derült hangulatot kelt és fölötte kellemes
időtöltést nyújt. Nincs itt semmi, ami sérthetné
a közszemérmert; mert vannak itt jó és nem is
drága étkezők; van két igen híres ének- s zenekar
(Serly-Vörös és Ziehrer) van több olasz, török,
szerb-daltársulat. A drágaságot illetőleg, amit Ós-
Budaváról a könnyelmű költsézők költöttek,
az egyszerűen nem igaz. Fakirt és több effajta
bolondságot nem csak, hogy nem kell, de nem is
érdemes megnézni; a korcsmába beülni, hamisított
pezsgőtől és még hamisabb leányszemeketől ittasan
50-100 ftot elverni: azt megteszi sok könnyelmű
ember itthon is Ós-Budavár nélkül, ősi hagyó-
mányos ostobaságból.

Ós-Budavár-t az állatkertben 70,000 □ m.
területen építette egy részvénytársaság másfél-
millióért! Szemünk elé tárja pedig Budavárának
3-4 utcáját, amint 250 évvel ezelőtt mutatott,
akkor t. i. midőn Budavár tornyain a félhold ra-
gyogott. Ez a talmi Ós-Budavára négy részből áll
s ezek: a Szent-György tere, a Magyar-utca, a
Rác-útca és a Török-utca a török bazárral, hol
török és bosnyák kézművesek a közönség szemé-
láltára készítik a szébbnél-szebb tárgyakat. Ne-
vezetesebb középületei: a Szent-György-templom
és az Ós-budavári moschee (török templom) egyik
a szerajevói, másik az egr-i török templom min-
tájára; továbbá egy Rákóczi-ház kassai és egy
Tökölly-ház löcsei minta szerint. A török tem-
plomok úgy külseje, mint belseje is igen csinos
és érdekes látóvalók, hol naponkint annyiszor
imádkoznak, a hányszor fizető közönség jön.
Ugyanitt végzik a táncoló és üvöltöző dervisek
is szertartásos imádkozásaikat. A török templom
előtt van a köroszlopos szent kút, hol a láb- és

A nagyhatalmak közös megegyezéssel elha-
tározták, hogy Kréta-szigetet, ha a fölkelők bizo-
nyos határnapig le nem teszik fegyvereiket, os-
tromzár alá veszik. Anglia, mint hírlik, most,
hogy a határozat foganatosításához készülnek,
külön vált a nagyhatalmaktól, aminek követke-
ztében a fölkelés növekedett. A török haderő,
melynek sem kellő ruházata, sem megfelelő fegy-
vere nincs, a legszánandóbb helyzetben van.

Sztambulov sirját a szófiai temetőben fel-
dulva találták. Eleinte azt gondolta a rendőrség,
hogy »Románia atyjának,« Sztambulov volt kor-
mányelnöknek sirját emberi kezek pusztították
el. Később a sir szögleteiben talált töltényhü-
velyek elárulták, hogy Sztambulov koporsója ellen
ösmertelen tettesek dinamit merényletet követ-
tek el.

Hírek az országból.

A Vaskapu ünnepies megnyitásának sorrend-
jét véglegesen megállapította a kereskedelemügyi
kir. minister. Szept. 26-án őfelsége és kísérete
külön udvari vonaton Orsovára érkeznek. Másnap,
midőn őfelsége a vendégeül oda érkező román
és szerb királyokat már fogadta, hajóra szállanak.
Az őfelségeiket vivő hajó fogja ketté szakítani a
virágfüzères kötelet, mely keresztül kifeszítve a
Vaskapu-csatornát elzárja. Eközben az útegek
üdvölvéseket adnak, mire aztán királyunk őfelsége,
pezsgővel töltött arany serleget vesz kezébe, s
rövid felkőszöntőt mond a mű sikerére.

Vaszary Kolos, bitoros hercegprímás, f. hó
15-én, Nagyboldogasszony napján szenteli föl a
Buda-vári Mátyás-templomot.

Károly román király és neje Erzsébet ki-
rályné Bécsbe utaztukban f. hó 6-án érintették
Budapestet.

A magyar jegyzők Budapesten f. hó 2-án
tartották országos nagygyűlésüket, aminek kiváló
jelentőséget kölcsönzött az a szép kitüntetés,
hogy a nagygyűlést maga Perczel Dezső belügyi
kir. minister, kit a jegyzők igen lelkes óvációkban
részesítettek, nyitotta meg.

Különfélék.

(Kinevezés.) Harsághy Károly ujhelyi pénz-
ügyi öri szemléző p. ü. biztossá kineveztetvén,
Lévára áthelyeztetett.

(Áthelyezések.) A pénzügyminister Udvardy
Dezső pénzügyi számellenőrt Veszprémből az u-
jhelyi p. ü. igazgatóságához áthelyezte. — Kleszky
Gyula pénzügyi öri, Parajdról, Ujhelybe át-
helyeztetett.

(Állami iskola S.-A.-Ujhelyben.) Ez az ügy,
az állami iskola ügye, mely már 1882. év óta
vajudik, úgy látszik a millénium évében szintén
közeledik a révparkhoz, legalább erre enged kö-
vetkeztetni a vall. és közokt. ügyi kir. ministernek
vármegyénk kir. tanfelügyelőjéhez a f. hó 1-én küld-
ött leirata, mely, reflektálva az ev. ref. és a »statu-
sus quo« izr. hitközségeknek ama nyilatkozataira,
hogy ők hajlandók lennének iskoláikat tanerőszá-

Folytatás az I. ső melekleten.

kézmosást végzik, szögletében pedig van az a
kis bódé, hol a fölbredt és jóllakott fakir, amíg
le nem leplezték, tett bolonddá annyit sok hisz-
keny embert. Látóvalók még itten: a Szentföld-
nek Sourdi festette szingazdag látóképe, a régi
Budának és Pestnek látóképe, egy házaspár a
kihalófélben levő atzeki-fajból ökolnagságu fejjel,
Pariziana élő látóképekkel, a Holden-színház
stb. stb.

Hát Konstantinápoly? Ez is műépítészeti
utánzat. Ez a Konstantinápoly az ő tereivel és
épületeivel mögötte áll Ós-Budavárának; de igazi
török jellegével, nagyszerű fekvésével, káprázta-
tó fényes és gazdag világításával, különösen pedig
tündéri tűzijátékával jóval fölülmulja amazt. Ez
a mulatóhely a Ferenc-városnak a Boráros tere
nyiló körútjával szemben fekszik a Duna folyam
tulsó partján, ott, hol a Gellérthegy déli lejtője
a »Lágymányos«-nak nevezett homokos fensíkban
vész el és a Dunának egy holt ága ki szakott
önte-i. Ezen az állóvízen 500 métert meghaladó
hosszú, de fényesen kivilágított hid vezet végig.
Aki ezt az utat nem akarja megtenni, egy török
sajkás lélekvesztőjén juthat a tulsó partra 20 fil-
lérért. A konstantinápolyi tűzijáték hetenkint csak
szombaton és vasárnap látható. Ekkor annyi ott
a nép, hogy az ember alig juthat a nagy hajók-
hoz és a kiszállás a nagy tolongás miatt élet-
veszedelemmel jár. Ajánlatos tehát, hogy inkább
a Boráros-térig villamos vonattal és onnan pro-
pelleren menjünk, pláne a hazajövetelnél okvetle-
nül ezt a módot válaszsza mindenki, ha mene-
külni óhajt az órák hosszúság tartó felszállás és
tolakodás kellemetlenségeitől.

(Vége köv.)

porítás és tovább fejlesztés céljából az államnak átengedni. — és vonatkozva S.-A.-Ujhely érdemes képviselőtestületének arra a határozatára, hogy a város hajlandó lenne a létesítendő állami iskola céljához 6000 (=hat ezer) fnyi segedelemmel járulni, hogy így 300—400 iskolába nem járó tanulókat gyermekek az iskolalátogatásában előre segítsen: *a minister már a jövő iskolai évtől kezdve* késznek nyilatkozott arra, hogy az állami elemi iskolát felállítja, ha a kir. tanfelügyelőnek az érdekelt közegekkel folytatandó tárgyalásai alapján a tett ígéretek, annak törvényes rendje és módja szerint, jogerős formában a minister elé terjesztetnek. — Ime tehát a kínálkozó jó alkalom, amit meg kell ragadni és amit elszalasztani nem szabad, sem a hitközségeknek, melyek anyagi viszonyaik miatt az iskola iránt támasztott igényeket úgy tanerő szaporítás, mint továbbfejlesztés tekintetében kielégíteni nem képesek, mint S.-A.-Ujhely városnak, melynek rohamosan megindult fejlődése és nagyratörő reformjai közben egy pillanatra sem szabad megelégednie a minden fejlődésnek és haladásnak alapföltételeiről — a jó iskolák létesítéséről, aminélkül más városokhoz képest mi nagyon is elszomorító hátramaradásban leledzünk. Adjanak hát alkalmat *Nemes Lajos* kir. tanfelügyelőnek, hogy szive legfröbbséggel vágyainak egyikét, mely már több kísérlet után mindig hajótörést szenvedett, a város tanügyének boldogítására megvalósíthassa olyképpen, hogy Ujhelyben a kor minden követelménynek megfelelő, nagyszabású állami elemi iskolát létesítsen.

S. J.
(100 000 forint.) *S.-A.-Ujhely a rendezett tanács ideáljára* felé c. alatt lapunk mult számában szakreferensünk, kissé ideális hangulatban, azt találta írni, hogy a vármegye székvárosának, S.-A.-Ujhelynek önkormányzati átalakulása, vagyis nagyközségi szervezetből rendezett tanácsú városossá leendő átigazodása évente kerekében 100,000 fnyi több kiadást vonna maga után a háztartásban. Hát ez az állítás — bocsánat a kifejezésért — okulás-hiba volt. T. szakreferensünk, ugyanis, belé tévedt az előtte volt számok utvesztőjébe, elannyira, hogy a 19,800 főt (egy 0 al megoldva) 198,000 ftnak nézte. A bizottsági jelentés ugyanis, a többek között, ezt mondja: A nagyközség jelenlegi szervezete, az 1896. évet véve irányadóul, összesen 101,444 ft 87 krt veszi igénybe — amelyből a személyi járandóságokra évente 17,409 ft esik. A rendezett tanács szervezetében a fizetések tervezete összesen 19,800 ft s így a különbség, mint szaporulat évente 2391 főt tenne. — Eszerint a „Zemplén“ évi 100,000 fnyi költségöbblete devalválódik 2391 ftra! Ez eddig helyes. — De már most álljunk meg egy percere ennél a számnál. 2391 fnyi évi költségöbbletet S.-A.-Ujhelyben, hol a községi adó alapját képező évi állami adó 80,000 ft, tehát évi 3%-nyi több községi adóért rendezett tanács: ez valóban ajándék és ismétéljük, hogy potom árért nagy érték. De mielőtt kinyujtanánk érte kezünket és az ide kinált 2391 ftos ajándékot elfogadjunk, gondoljunk meg előbb jól a dolgot. Kapnánk polgármestert főbíró helyett; kapnánk igazi főjegyzőt a most tiszteletből ugynevezett főjegyző helyett; kapnánk árvaszéki ülnököt, városit a mostani vármegyei ülnök helyett; árvaszéki jegyzőt a mostani egyik jegyző helyett; readór-lőkapitányt a mostani rendőrtanácsos helyett és így tovább újabb és újabb „titulus“-okat, amik maguk után vonják majd a „vitulus“-okat is. — Kapnánk új állomásokat, kapnánk az új állomásokkal együtt

Balatonparti szezon.

(Egy disztikon. — Fürdőélet. — Nevezetes fürdővendégek. — Tália pongyolában. — Az öreg kissasszony. — A politikus visszhang.)

„*Lehed szép erejét a sors hullámai edzik,
E tő testednek nyújt vidor életerőt!*“
Balaton-Füred, 1896. aug. hó.

Ez a disztikon ékeskedik a balaton-füredi fürdőház viharverte ormán. A disztikon hexameteres első fele lehet, hogy igaz, lehet hogy nem. Vannak emberek, akiknek lelkét-szívét a sors keményre edzi, vannak ismét, akiket a kemény csapások csüggedtté, reményt vesztetté tesznek. A pentameteres második rész igazságról jómagam csak akkor fogok meggyőződni, ha visszatérve gőzkörös aszfaltvilágomba, tagjaimban „vidor életerőt“ fogok érezni a még hátralévő kedves fővárosi napok elviselésére.

Most egyelőre távol van tőlem mindenféle naptól puhára készített aszfalt, távol a tüdőbe és lelkembe behatoló közséfnüst, távol a siströgő villamos fény. (Ez igazán távol van, csak a 14 kilométernyire fekvő Siófokról rezeg át egy-egy csillogó villamos fény, mint valami röpke fénybogár). Mindeme kelemetességeket odahagytam és idemenekültem vasuton és hajón a magyar tenger partjára.

Itt vizsgálom a hullámzó Balaton tetején halászó csolnakos legényt, vizsgálom a síró kis lányt a Balaton partján és hallgatom a Balaton

uj, az önkormányzat fokozottabb igényeihez illeszkedő hatósági ügyköröket is. Nagykorositva kikerülnének a vármegye gyámkodása alól. — Ez így mind jó, mind helyes. De hát a közrendőr-séggel mi történék? Az maradna a jelenlegi számban, mondja a bizottsági jelentés, ami úgy értendő, hogy úgy amint van ma, lenne a rendezett tanácsú S.-A.-Ujhelynek is 15, mondj *tisevőt* szál közrendőre; tehát vigyázna a közbátorlőtre és a vagyonbiztosságra éjjel és nappal egymást fölváltva *hét és fel* rendőr. Hát nem kell erre mosolyogni? Hát nem érzik a tisztelt városatyák, ugyanis, mint tisztelt polgártársak és a t. bizottsági jelentés szerzői, hogy éppen a rendőrség az, ami a jelenlegi szervezetében tovább tartóhatatlan! *A jelenlegi rendőrség számát, akár le- szünk rendezett tanács, akár maradunk nagyközség, legalább is meg kell kétszerezni!* Ha ezt nem ten- nök, tünnünk kellene, hogy a világ továbbra is *kupaktandcs*-nak gúnyoljon bennünket, dacára ren- dezett tanácsu mi voltunknak. — De mibe kerül a mostani rendőrség évente? Kerek számmal 10,000 ftra. Ime: a 2391 ftos többlet már is felrug 12,391 ftra! Hát még a közvilágítás? (mert ez sem maradhat úgy, amint van) — Hát a városi nyugdíjalap? — Hát a nyugdíjazandók évi ellá- tása? — Hát a hivatalos helyiségek? — Hát az új berendezkedés? — és még egy csomó *hát?* — *hát?* — Méltóztassanak mindezeket kiszámítani, de úgy apróra, és akkor méltóztatnak belátni majd, hogy a potom 2391 ft elé még egy 1-es kívánkozik. És a tervezett 3%-es emelkedésből lesz tényleg 15—16%-es. Így t. uraim — így! Nagyon kérjük önöket, úgy az érdekelt közönség, mint a magunk nevében is, hogy mielőtt becses javaslatukat még egyszer *sajóhíba* nélkül kinyo- matnáknak, tegyék azt, és pedig *»sine ira et studio«* a mi igénytelen megjegyzéseink mérlegelésével újabb megfontolás tárgyává, amit nemes ügy- buzgóságuktól és önzetlen fáradozásuktól bizvást remélünk is.

(Eljegyzések.) Ferdinandy Gyula és Bencsik Irén Budapesten, folyó évi augusztus hó 2-án, jegyet váltottak. — *Harsághy* Károly ujhelyi p. ü. biztos, e napokban jegyezte el Ujhelyben *Balogh* Ilonkát, *Balogh* Béla m. á. v. mozdonyvezetőnek kedves szép leányát.

(»Antal-lak.«) *Sebeők* Antal dr. m. kir. honvéd- ezredorvos Szatmáron, igen tisztelt barátunk, az ujhelyi köz-el-szólóhegyek egyikén, a *Szárhegyen*, honnan a legkiesebb látóhatár kinálkozik a szem- nek és a legszebb tájképben gyönyörködhetik a szemlélő, itt nyaraló családja és a maga kényel- mére díszes és modern nyári lakot építtetett. — Villának is nevezhetnők a szó úrias értelmében ezt a jó móddal épült »Antal-lak«-ot, melyet a millé- niom évében, boldogult édes atytya, a jó »Sebeők- báci« emlékére, emeltetett gyermeki gyöngéd kegyeletből a mi igen tisztelt barátunk, *Sebeők* dr. »Antal-lak« ugyanarra a helyre van építve, ahol volt a »Sebeők-báci« borházacska. Mint az az igénytelen borházacska volt, úgy »Antal-lak« is ma a legmagyarosabb vendégszeretnek klasszikus otthona. Valóban úgy érzi magát »Antal-lak«-on a jó ismerős látogató, mintha éppen a maga otthoná- ban volna. Fesztelen bizalom, gyöngédség, figye- lem, előzékenység és ami a Sebeők-családnak speciálitása, a legvonzóbb kedvesség veszi a ven- déget körül. — »Antal-lak«-nak napkeletre néző homlokzatán ez a felírás van: *»In parva domo*

háborgását, *»in natura«* és a »Cursaal« cimbalom hangu zongoráján.

Szó, ami szó, szép ez a nagy darab víz. Dacára a századvégi naturalisztikus behatásoknak, nem csodálkozom azokon az ihletett poétákon, akiket ez a sejtelmes nagy víztükör dalra tudott gyújtani. Szinte magam is sajnálom néha, hogy én az égiek megtagadták tőlem a kegyet, hogy én is »a lant idegében kapva elzenghessem« kötött sorokban a Balaton bájait.

Nem képzelem, hogy fogékony és kissé szentimentális kedélyekre valami nagyobb hatást tudjon gyakorolni, mint ez a nyugvó, hatalmas víztükör. De csak mikor nyugszik. Mert ha a mesebeli *Rohan* vízi király egy-egy rosszul átaludt éjszaka után haragosan megrázza nagy szakálát a víz mélyében: akkor jaj minden élőnek, akit a szerencsétlen véletlen ilyenkor a Balaton hátára vezérelt. Már tanuja voltam egy viharnek.

Fenségesen borzasztó. Sok hitetlen megta- nulna ilyenkor imádkozni. Cikázó villámok az ég alján, félelmetes sötétség, a nagy víztömeg ide-oda inog, kit három méteres hullámok török-zuzzák szilánkokká az elibük kerülő csolnakokat, közben zuhog a sűrű eső és dörög félelmetesen az ég. Felséges koncert! De nem arról akarok szólni, nem is akarom az ujhelyi szépeket rémitgetni.

A Balatonról elteltintve *Füred* és *Siófok* (ez a két fürdő) oly formán tűnik fel előttem, mint *Kőrös* és *Kecskemét*, testvérek ugyan, de örökösen agyarkodnak egymással és nemes versengésben vannak, ugynevezett sablon-fürdők. Nem is irok

magna quies (Kis házban nagy nyugalom.) Le- gyen áldás a házon és a háznak kedves lakóin! — Vajha a szép példa, *Antal-lak* látása, másokat is, a tehetősebb szárhegyi szomszédokat, hasonló villák építésére buzdítaná. A Szárhegy gyönyörű fekvésével, széplátó vidékével, különösen pedig pompás tölgyesével szinte rendelkezve van arra, hogy ott villák épüljenek. A május-kuti patak pedig, mint »Antal-lak«-on is történik, okkal- móddal alkalmazható lenne nyári hideg fürdőnek. Reméljük is, hogy »Antal-lak« klimatikus környé- kén nyaraló nyaraló után fog majd épülni!

(Rendezett tanács.) A városi képviselőtes- tület kebeléből, a nagyközségből rendezett tanács- csá való átalakulhatás előmunkálatainak keresztül- vitelével megbízott küldöttség az elmúlt héten serényen fogott dolgához. Gyűjtik ugyanis az adózó polgárok aláírásait ahoz a nyilatkozathoz, hogy az átalakulást kik és az állami adónak milyen kontingensét képviselő polgárok kívánják. Az ed- digi elért eredményből következtetve előrelátha- tóan meg lesz a törvénykivánta többség az átalak- ulás föltételül és így, ha csak valami »non pu- tarem« közbe nem jő, remélhetően s még az év folyamán, vagy legkésőbb a jövő év elején elérjük azt, hogy »Zemplén« vármegyének is lesz ren- dezett tanácsú városa.

(Iparosok mulatsága.) Mint értesülünk, a s.-a.-ujhelyi iparosok önképző egyesülete f. hó 20-án, vagyis Szent-István-napján, az Abonyi féle kert- helyiségben szavalattal, dal- és cimbalomhangver- sennyel, diszkuglizással, táncokkal, tűzijátékkal és egyéb szórakoztató mulatságokkal egybekötött nagyszabású nyári mulatságot szándékozik rendezni. A multság részletes programját jövő számunk fogja hozni. A derék egyesületet, mely tagjaiban az önképzés mellett a hazafias szellemet is törek- szik ébresztetni, melegen ajánljuk közönségünk párt- fogásába és hiszszük is, hogy a kitünőnek ígérkező mulatságon mentül nagyobb számmal fog részt- venni.

(Uszóház-építés.) Közelébb említettük, hogy Ujhelyben egy részvénytársaság, a korcsolyázó egyesület területén uszóházat szándékozik építeni. Ez az üdvös szándék immár a megvalósulás stá- diumába lépett. Folyó hó 3-án ugyanis a *Csuka* Ödön vezetősége alatt alakult részvénytársaság a kulturmérnöki hivatal tervai szerint készülő uszó- ház kiépítésének felvállalására versenytárgyalást hirdetett s az építkezést így kiadván, azt tényleg már meg is kezdték. Ugy tudjuk, hogy a föld- munkát és a víztartó medencét betonból még a folyó évben, a magas építményeket pedig a jövő évben fogják befejezni. Megjegyezzük, hogy foly- ton folyó friss vizét az uszóház a Ronyvából nyeri.

(Banket.) Tokajból írják nekünk: *Zeitler* Károly, vármegyénknél új és máris népszerű pénzügyigazgatója, f. hó 3-án megvizsgálta az itteni adó- és só-hivatalokat, nemkülönben a városházán a állami adókezelést is. A tapasztalt rend és hiva- talos pontosság fölött mindenütt elismerését fejezte ki az illetők előtt. Este az »Aranyas« vendéglő- ben Tokaj intelligenciája banketet rend- zett tisz- teletére, melyen a só- és adóhivatalok személyete teljes számban jelen volt; azonkívül megjelentek: Füzesséry Ödön főszolgabíró, Császár Pal szolga- bíró, Kudász városi főjegyző, Ranner főbíró, Füz- zesséry aljegyző, Pekáry kir. közjegyző, Króczer dr. orvos, Engel ügyvéd, Horváth János ref. lelkész, Benedek Pál főmérnök, Varga M. ág. lelkész. Képviselve volt a helybeli konyak-gyár,

róluk semmit, a fürdőélet olyan, mint máshol és különben is irtózom a »fürdőlevelek« irásától és olvasásától. Csinálja azt meg helyettem valamelyik magyar *Baedecker*.

Mint említettem érdekes a két farkasszemt néző balatoni fürdő versengése. Ha *Füred* yacht- club-ot csinál, *Siófok* gyorsan lövsenyt rendez; ha *Füreden* galamblovészetet rendeznek, *Siófok* rádúpláz hamarosan valami nemzetközi uszó-ven- sennyel és így tovább. De hiába. *Füred* az öregebb és »fór«-ban van. Ennek föelőmozditói az ugyne- vezett »nevezetes fürdővendégek« magyarul: *no- tabilitások*, akik inkább csak a régiebbhirű *Füredet* keresik fel, hol nyaralóik vannak.

Itt nyaral most első sorban Magyarország biboros hercegprimása, akinek jóságos arcában nap-nap után gyönyörködik a közönség, amint ezüstpenzket osztogat a szegények között, akik rájostul veszik körül, mikor sétál. Nagyon szép villája van.

No, meg aztán itt van a »nemzet pacsirtája« is a családjával. Édes kincse a nemzetnek.

Itt van még, hogy hamarosan végezzek evvel a listával, festőművészeink nesztora: *Lotz* Károly, itt van a híres jogász: *Csemegi* Károly, *Dániel* Ernő miniszter családostul és még egy csomó olyan fürdővendég, akiknek nevét, reámutatva a séta- téren, fülébe sugják az ujonnan érkezetteknek.

Ugy *Fürednek*, mint *Siófoknak* van színháza és színészete. Itt *Rakodczay*, amott *Dobó* Sándor (mindketten ujhelyi ismerősök) játszanak — üres házak előtt. Valóságos nyári színészkedés ez, se

a hidépítő-vállalat, kir. postahivatal stb. Vacsora közben Illinc Konrad üdvözölte a kir. pénzügyigazgatót, mire a felköszöntött válaszként határozatosan és igen tapintatos nyilatkozataival kivétel nélkül meghódította mindnyájunk rokonszenvét. Pekáry kir. közjegyző, midőn tapasztalta, hogy a folyton fokozódó jó kedvtől majd mindenkinek „beszélhetnék”-je támadt: a tószárdatot egy nemes cél érdekében szabályozni indítványozta. Így történt azután, hogy minden elmondott felköszöntő díja 1 ft és minden el nem mondotté 2 ft lett a ref. torony javára. A határozat hamarosan 29 ft-tal gyarapította a torony-alapot.

(Tüzek.) Folyó hó elsején, este 8 óra tájban, Nyomárkay Kálmán Palotás-utcai kertjében egy kis asztag életnemű, eddig ki nem derített módon, meggyuladt és elégett. A károsult szegény ember Nyomárkay K. t. barátunknak iparkodó, jó-ravaló vincellérje. A tüzet az idejekorán megérkezett tűzoltók oltották el. — *Isztáncson* folyó hó 5-én reggeli 6 órakor eddig ismeretlen okból kigyuladt a Resovszki Jakab korcsmáros csürje, mely a körülötte levő asztagokkal együtt elégett. Az upori uradalom titkárja Dobranszki Dezső határozatosan részt vett az uraság fecskendőjével a tűz lokalizálásában, miért is fogadja a község szíves köszönetét. r. l.

(Kövezés.) Ujhely város képviselő-testületének az utcák kövezése ügyében kiküldött bizottsága, a minap tartott ülésén hozott határozatából folyólag, a Korona utcának *assfalt-makadammal* való burkolását ajánlja a képviselő-testületnek, amely burkolás több városból beérkezett szakvélemény szerint tartósnak és kintinóknak bizonyult. A Korona-utca burkolása után a Papsor- és Petőfi-utcák rendbeszedésére fog kerülni a sor. (Csak mentül előbb, mert ezek az utcák már-már járhatatlanok. Szerk.)

(Tájékoztató végett) figyelmeztetjük olvasóközönségünket, hogy a postautalványok kifizetésére nézve f. é. július 1-ével új rendelet lépett életbe, melynek értelmében ezután a postahivatalok utalvány-összegeket csak *7 napon belül* fizethetnek ki, azontul az utalványok visszaküldetnek s csak az illető pósta és táviróigazgatóságokhoz intézendő folyamodásra fognak utólag kiutalványoztatni. Az utalványösszegek utólagos érvényesítése iránt benyújtott kérvények bélyegmentesek.

(Színészet.) Csóka színtársulata Tokajban f. hó 3-án kezdte meg előadásainak sorozatát *Beőthy László 3 Kázmér* című bohózatával. Azóta színrekerültek: a *Goldstein Számi* és a *Méltóságos csizmadia* című darabok. Az elsőrangú vidéki társulat, mely kintinó drámai, népszínmű és operetterekkel és saját zenekarral rendelkezik, teljesen megnyerte a közönség tetszését és pártolását. r. l.

(Az árpavásár) iránt, melyről ma két hetes számunkban hírt adtunk, mezei gazdáink körében általános az érdeklődés. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a hozzánk intézett tudakozódásokra külön-külön adjunk választ. Most, amidőn az Ujhelyben rendezendő nagy árpavásár ügye még mindig az előkészítés stádiumában van, némi tájékoztatásul csak annyit mondunk, hogy az ideci kintinó árpatermés kivitele az idén annál kedvezőbbben fejlődhet, mert a szükséglet egész Nyugat-Európában igen erősen jelenkezik. Az árpa-export iránt élénken nyilvánuló hajlam már is engedni remélünk, hogy nemcsak a belföldi, de a külföldi nagykereskedőknél is, minden valószínűséggel te-

animó a színészekben, se kedv a közönségben. Talia pongyolában! Pedig kár, mert itt van egynehány jó színész, akiket Önök is ismernek a közel, vagy félmultból. Itt van az ügyes komikus *Pesti Kálmán*, egy kiváló jellemszínész *Békés Gyula* és *Frank Ödön*, akinek Tabarin-alakítása annak idején Ujhelyben — emlékszem — eseményszámba ment. De hát a publikum az 5 órától 7-ig terjedő időt (akkor vannak az előadások) szívesebben tölti délutánonként a Korzón, a Balaton partján.

Valamelyik napon kirándultam Tihanyba. Bizonyos szorongó érzéssel mentem fel a meredek sziklákon, hogy végre meghallom a híres visszhangot, amelyről jó öreg *Fehér Ipoly* (aki mellesleg megjegyezve szintén itt nyaral, lévén az egész furdó a pannonhalmi apátság tulajdona) azt állítja fizika-tankönyvében, hogy 17 szótagot ver vissza.

Megállok a megjelölt helyen, pár száz lépésnyire a templom falától, amely visszaveri a hangokat és az obligát *»Hősvértől pirosult...«*-at kezdem beleordítani. De mi ez? Ónagysága (t. i. »Tihanynak riogó leánya«, mint a költő nevezi) maximum 8 szótagot kegyeskedett visszaadni. Orditoztunk mi ott egy jó félóraig, de a »riogó leánya«, ugyilát, az idők viharában öreg kissozonyiá vénhedett, akinek nincs kedve mindenféle csipri-csupri emberfiának 17 szótagot a fejébe vagdosni.

Hát így vagyunk? Elhatároztam, hogy *Fehér Ipolyt* meginterpellálom a hibás fizika miatt, mert én még az érettségi vizsgálatomon is azt mertem állítani *Fehér Ipoly* nyomán, hogy »a tihanyi visszhang olyan visszhang, amely 17 szótagot hangol vissza«. És ez a »vén kissozonyi« 9 szótagot elbliccel!

kintélyes menyinyiségeket helyezhetünk el kintinó fajú és pompás minőségű felvidéki árpatermésünkben.

(Nyári vigalom.) Alkalmi tudósítónk írja: Sikerült nyári táncmulatságot rendezett a Gálszécs-vidéki intelligencia Bacsán f. hó 4-én az ottani Malcher-féle udvarban. A mulatság délután 3 órakor kezdődött a vidék értelmiségének részvételével, s a kedélyes vigalom másnap reggelig elhúzódott. Megjelentek azon a Versebe Hartvig báró családja, Fischer Lajos br., Fábry Gyula budapesti járásbíró, Bakó Gyula budapesti törv.-széki bíró, Sárkány Imre gálszécsi ref. lelkész és családja, Gáy János rk. plebános, Inhatkó Emil gk. plebános, Oravecz Sándorné és családja, Malcher Béla bacsói, Juhász József hardicsai, Antalóczy Kornél sztankózi, Romanez Aladár trebusai lelkészek családjaikkal, Stich Kálmán kassai tanár, Kovács Samu földbirtokos, Spillenber József ügyvéd, Koch Gábor, Pacsuga János m. k. postamester, Andrejkovics Pál igazg.-tanító Pekáry Gyula és neje, Nejedli Róbert erdész és családja, Schvarcz dr. körorvos, özv. Voborill Józsefné és leánya, Marikovszky Margit urnő stb. — A négyeseket 20 pár táncolta, a hajnali órákban pedig szerenáddal tisztelték meg a helybeli intelligens családokat. A rendezés érdeme Malcher Béla lelkész-földbirtokost illeti, aki a mulatságot összehozta és mindent elkövetett, hogy az sikerüljön.

(Könyvviteli tanfolyam.) Az újhelyi kereskedők társulata négy hónapra terjedő s f. hó 20-án kezdődő tanfolyamot nyit oly végből, hogy a kereskedő-szegedeknek alkalmat nyujtsanak úgy az egyszerű, mint a kettős könyvvitel elsajátítására. A tanfolyamot *Fuchs Bódog* okl. tanár a Közp. Tkpt.-nak szakképzett könyvelője fogja vezetni.

(Jótekonycélu mulatság.) A tokaji ref. egyháztanács f. hó 2-án, a Várban, épülő tornya és javítás alatt álló temploma javára, jótekonycélu mulatságot rendezett. Az eső, mely szombat estétől egész vasárnap déli 2 óráig folyvást szakadt, aggodalommal töltte el a rendezők szívét. Szerencsére mégis az utolsó órában olyan kedvezőre fordult az idő, hogy a mulatság mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben teljesen sikerültnek jelezhető. A nagyszámu és díszes közönség hétfő hajnalig lankadatlanul részt vett a mulatság kintinó örömeiből s felülzárkózásával, belépődijaival 150 ft tiszta jövedelemmel gyarapította az egyház pénzalapját. Ezzel kapcsolatban nagy örömmel jelezhetem azt is, hogy a nemeskeblűségéről országosan ismert békézü adakozó, *Andrássy Dénesné* grófnő öméltsága, szegény egyházunkat e héten 1000 = egy ezer ftnyi adománnyal volt kegyes fölségíteni. A nemes grófnő dicséretre nem szoruló kegyes adományával nagyot lendített egyházunk törekvésén s megmentette attól, hogy pénzforszárait kimerülése esetén terhes kölcsön ölvételével segítsen magán. r. l.

(A Hernád áldozata.) A 10. honvédezednek Ujhelyben állomásozó zászlóalja Miskolcz környékén hadgyakorlatait végezvén, tegnap mult egy hete, amint hazafelé masirozott, utközben *Gesztey* alatt pihenőt tartott. Estefelé a kifáradt legénység a Hernádban fürdött. Fürdés közben egy kövitzet, *Janoszkay István* Nyiregyháziáról, nyomtalanul eltűnt. Hulláját másnap vetette föl a víz a harmadik határban. Özv. Janoszkyné a Hernád áldozatául esett kenyérkereső fiában egyetlen gyermekét siratja.

Amint így töprengek magamban egy sziklacsucson a visszhang ónagysága lelkes hangon felém kiáltja:

— Éljen gróf Zichy Nándor!

Mi az? Hogy mondta? Egy percre rá hallom:

— Éljen gróf Eszterházy Móric!

A lábaim majd gyökeret vertek. Hát még mikor rákezdte egy kórus onnan a templomfalról felém kiabálni:

— Éljen a néppárt!

Lelkem mélyén bocsánatot kértem *Fehér Ipolytól*, hogy meg akartam interpellálni az első-kaszott kilenc szótag miatt; hiszen ez nem közönséges visszhang — ez *politikus visszhang*.

Hallottam már politizáló férfit, politizáló asszonyt, ifjút és öregot, politizáló zsidót és keresztényt, de politizáló visszhangot még — istenemre — sohasem. A tihanyi visszhang politizáló visszhang, pártállására nézve pedig határozottan néppárti.

Hogy a dolognak a nyitját is elbeszéljem, úgy esett ez a kis politikai tüntetés Tihanyban, hogy a völgyben egy csomó gyerek, akik az »Alkotmány« vagy a »Magyar Néplap« vagy akár a tanító akár a pap oktatásai nyomán néppárti érzelmekkel szaturáltattak, kiabálta azokat a néppárti jelszavakat az ódon templomfal felé és mi csak visszaverve hallottuk azokat.

Mindezek után azon impresszióval jöttem vissza Tihanyból egy kedves kis benzines csónakon, hogy a tihanyi visszhang kissé — rosszabb a híreml.

Erényi Nándor.

(Csemege-szövlő) kintinó minőségű kapható f. hó 12-től Horváth Endre szövlőbirtokosnál S.-A. Ujhelyben, május-kuti utca.

(Feltámadt — újra meghalt.) A sztropkai járáshoz tartozó *Alsó-Sitnyicse* községben, *Mitola* András földmivesnek a jobb szemén pokolvar támadt. Ennek a kínos betegségnek következtében a sajnálatra méltó ember folyó évi július 27-én elhunyt, — azaz hogy másnap reggel, midőn már hozzátartozói keservesen elszirtták és minden elő-készületet megtettek a temetéshez, újra eszméletéhez jutott, sőt szólott is környezőihez, kik körülötte sirdogáltak. Azután ismét erőt vettek rajta a legkínosabb fájdalmak, miknek következtében kiszvenvedett. A község lakossága nagy részvétellel temette el a sokat szenvedett embert. A részvét azért is nagy volt, mert a falubeli vénasszonyok a Mitola halálesetéből sok minden rémes dologok bekövetkezését jövendöltek. r. l.

(Szülők figyelmébe!) Egy, esetleg két izr. gimnáziumi tanuló teljes ellátást nyerhet özv. *Jónásné, Schön Lujzánál*.

(Gimnáziumi ifjakat) szeptember 1-től teljes ellátásra elfogad özv. *Zombory Ödön*né, *közvetlenül a főgimnázium mellett* (Klastrom-utca 910. sz. a.)

(Egy ujság története.) A legközelebb mult napokban az egész hazai sajtó foglalkozott azzal a rendkívüli esettel, hogy egy egész szerkesztőség, a *Pesti Napló* főszerkesztője, felelős szerkesztője és valamennyi munkatársa testületileg megvált attól a laptól, amelyet évek óta szolgált. Az egész sajtó és az egész közönség érdeklődéssel fordult a magyar zsurnalisztikának e legújabb e-ménye felé, amelyre eddig nem volt példa az ujságírás történetében. Egy lelkes csapat, a magyar hírlapirodalom husz kipróbált munkása, a legrégebb magyar napilap közönségének megannyi hű-séges barátja hagyta oda a régi műhelyt, amelyben súlyos elvi differenciák miatt nem volt többé maradása. Az egész közönség, de főleg az a része, amelyet megszokott mindennapi olvasmánya révén meghitt barátság kapcsolt a távozó szerkesztőséghez, rokonszenves várakozással fogadta azt a hírt, amely a távozás nyomán kelt, hogy a lelkes munkás csapat *együtt marad* és az elhagyott műhelyből új hajlékba költözött és ott folytatja rövid időre megszakadt munkásságát. Ujult kedvvel, ujult lelkesedéssel, nem csökkent erővel, elszánt-ságban meggyarapodva csoportosult az új otthonban a régi zászló körül. Az erőátvitel spontán folyamata adott létet a *Budapesti Naplónak*, amely még *augustus hónap folyamán megindul*. Ezekből következtetve, valószínűleg nagyon rövid idő alatt meg fog győződni róla a magyar közönség, hogy a *Budapesti Napló* a magyar szabadelvűség, a magyar nemzeti eszme, az egységes magyar társadalom becsületes, bátor harcosa lesz. Fényes nevek sorakoznak a *Budapesti Napló* köré és maga a szerkesztőség, amelyet az egész ország közönsége régtől fogva ismer és szeret és amely a *Budapesti Naplónak* egyuttal kiadótulajdonosa is, úgy van szervezve, hogy minden egyes rovata a legnagyobb zsurnalisztikai tökéletességet igéri. A Pesti Napló volt főszerkesztője: *Vészi József*, felelős szerkesztője: *Braun Sándor* és összes belső dolgozótársai: *Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Joanovics Pál, Kovács Jenő dr., Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, Papp Dániel, Pekár Gyula, Soltész Adolf dr., Sváb Tivadar*, mind együtt vannak az új otthonban és szellemi tőkájük a maga csónakitlan épségében áll a közönség rendelkezésére. A magyar politika és irodalom kintinósegei közül számosan csatlakoztak hozzájuk állandó külső dolgozótársakként. A magyar napisajtónak tehát olyan új organuma támadt, amelynek régi tisztelt hagyományok, régi elvek, régi lelkesedés, régi sikerek és régi erőforrások teremtették meg szilárd alapját. Ez a *Budapesti Napló* keletkezésének története. Felhívjuk erre a rendkívüli körülmények közt keletkező és nagyszabásúnak ígérkező lapra a közönség figyelmét.

(Eladó.) Egy teljesen új állapotban lévő disz-magyar ruha — és a *Dárday-féle* döntvénytar, igen jutányosan. Hol? Megmondja, vagy megírja: a *kiadóhivatal*.

(Egy teljes) üzleti berendezés üzlethelyiség-változtatás miatt minden áron eladó. — Bővebb felvilágosítást ad e lap *kiadóhivatala*.

(Időjósolat augusztus 2-ára.) *Hűvös, helyenként csapadék.*

Irodalom.

A mohácsi ütközet. A hazánk történetében oly nagy jelentőségű forduló pontot képező mohácsi csatáról, annak mindennemű vonatkozásaiban, minden eddig megjelent leírásnál kimerítőbb képet nyújt *Fraknó* Vilmos a tiszketes milléniumi történet most megjelent 78., 79. és 80. füzetében. Ennek a csatának leírását eddig csak hazai források után ismertük. Most azonban, hogy közzé tették és magyar nyelvre is lefordították Szulejman török szultán hadi naplóját, Brodaries Márk szerémi püspök és kancellárnak és másoknak egykoru feljegyzéseit, a mohácsi ütközet pontos ténnyait, mely a két hadsereg állásait a csata kezdetétől annak befejezéséig tünteti fel a nagy és szomorú jelentőségű esemény több oldalról is fényesen meg van világítva. A nagy vállalat negyedik kötete

Folytatás a II-ik mellékletben.

már befejezéshez közeledik és szeptember közepén megjelenik. — Egy-egy füzete ára: 30 kr. Megrendelhető az Athenaeumnál.

Az első kedves. Olasz regény írta Gerolamo Rovetta. Egy elhanyagolt fiatal asszony története akinek férje csupán akkor jön arra a tudatra, hogy milyen kincse van, mikor más valaki is áhitozik már rá és megkísérli nem lehetne-e a maga számára megkaparítani. A harc a férj és a kedvesjelölt között az elsőnek győzelmével végződik, ami nemcsak erkölcsi szempontból megnyugtató, de igazságos is, mert minden hibái dacára többet ér a férj, mint az imádó. A pompás humorról és bájos egyszerűséggel megírt történetet Tábori Róbert fordította magyarra és megjelent az Egyetemes Regénytárban. Ára piros vászonkötésben ötven krajcár.

A „Zenélő Magyarország” zongora zenemű-folyóirat augusztus elsei 15-dik száma igen változatos szép tartalommal jelent meg s küldetett be hozzánk. Érdekes tartalmát képezi a 10 oldal zeneművet tartalmazó füzete: I. Körössy György Harangoznak, halottat kísérek című bus, és II. Budai István remek szép fehér kis ház Palotás magyar dalai Posa Lajos Falu végén fehér kis ház című. III. Doncetti J. „Az ezred leánya” Kedves opera-egyvelege. IV. Berda R. „Telefonát” a zenekarok folyton műsorán lévő rezgő polkaja. A folyton szebb és szebb zeneműveket közlő zenemű folyóirat ma már nemcsak, hogy zeneműveket közöl feltalálható, de a legtávolabb külföldön is minden zongorán feltalálható, de a legtávolabb külföldön is nagy hódítást tesz. Havonta 2-szer, mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzete ára egy negyedévre tehát hat ily gazdag füzetre csak 1 ft. Előfizethetni a „Zenélő Magyarországot” kiadóhivatalnál Bpest VI. Csengery-utca 62. a honnan a lapból mutatószámot minden érdeklődőnek ingyen küldenek.

Egyesületi élet.

Egy jótékony egyesület.

Hat év óta működik a székesfővárosban egy valóban emberbaráti érdekeket szolgáló egyesület, a: „**Báró Hirsch Mór jótékonyági és önszegélyző egyesület.**” Nevét az emberszeretet és jótékonyág terén párja nélkül álló Hirsch Mór bárótól vette; célja, hogy a humanizmus e nagy apostolának áldásos és közhasznú tevékenységét például állítva maga elé, az emberszeretet és a közjótékonyág magasztos eszméit az emberi lehetőség határain belül minél inkább megvalósítani törekedjék.

Hat év — különösen a kezdet nehézségeivel küzdve és a kellő anyagi segélyeszközök hiányában — nem nagy idő és mégis annyit tett ez az egyesület a kezdet ezen első hat évében, hogy neve már is jogot biztosít magának arra, hogy a humanizmus történetében örökre előkelő helyet foglaljon el.

Betegeket ápol, orvosi kezelést és gyógyszerint ingyen nyújt tagjainak és tagjai családbeli-jeinek, bő segédelmet, kenyeret ad beteg tagja, családjának, viseli az elhalt tagok temetkezésének költségeit, megillető emléket állít sirjaik fölé és ami legfőbb, az árván, kenyérkereső nélkül hátramaradt családot olyan tekintélyes, annyi segédlemben (300 ft, 600 ft, 1200 ftban) részesíti, melylyel az, szomorú napjaiban nemcsak a pillanatnyi első segedelem jótékonyágát élvezi, de szerényebb igények mellett újabb jövőjét is megalapíthatja.

Csoda-e, hogy ily nemes, ily magasztos és ilyen igazán emberbaráti érdekeket szolgáló ténykedés mellett nem férhetett meg az egyesület a székesfőváros szűk területén? Csoda-e, ha országossá, általánossá kell fejlődnie, valamint általános az az eszme, az emberszeretet szent eszméje, amelynek szolgálatába szegődött?

Három év múltán le kellett vetkőznie lokális jellegét. Az ország legintelligensebb városai: Temesvár, Szeged, Miskolcz, Kassa, Pozsony, Kolozsvár, Lugos, Eger, Szabadka, Pécs és Nagyvárad egymás után, sőt egyszerre és egymással versenyezve sürgették, hogy az egyesület áldásos működésének gyümölcseiben ők is részesülhessenek; kérték, sürgették, hogy az egyesület terjeszkedjék ki az egész országra, öltön országos jellegét.

Az egyesület nem térhetett ki, de nem is akart kitérni az ország minden részéből feléje irányuló követelések elől; országos jellegét öltött és már az 1895. év folyamán fiókokat nyitott az imént felsorolt tizenegy nagyobb városban; a csak még felében lefolyt 1896. évben pedig újabb fiókirodákat állított fel harminckét városban, úgy, hogy ma már az ország majdnem minden számbavehető városa helyet foglal Magyarország azon legújabb mappáján, melyet a „**Báró Hirsch Mór jótékonyági és önszegélyző egyesület**”, a humanizmus, az emberszeretet nemes stílusával rajzolt meg.

Nálunk S.-A.-Ujhelyben szintén akar az egyesület fiókirodát, S.-A.-Ujhelyre és közeli vidékére kiterjedő működésükkel, felállítani. **Werner Miksát**, a „Zemplén” könyvnyomtató intézetének üzletvezetőjét bizta meg a fiókiroda szervezésével

Mihelyt 70—80 tag jelentkezik, a s.-a.-ujhelyi fiókiroda azonnal megkezdheti működését.

A belépni kívánó tagoknak nevezett megbízott teljes tájékoztatást nyújt; a legszükségesebb tudnivalókat azonban — az egyesület prospektusa nyomán — mi is ezennel közöljük a következőkben:

»A jótékonyág apostolának nevét viselő **»Báró Hirsch Mór»** egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjait és hozzátartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszeres díjmentes kiszolgáltatásában és a törzstagot heti 5 ft pénzegélyben részesíteni, valamint elhalálása alkalmából hátramaradott családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani.

Az egyesület 3 osztályt állított fel, és pedig:

Az A) osztályba felvétetnek tagok 40 éves korig; havi járulék 2 ft 50 kr.; a tag elhalálása esetén hátramaradottjai az alapszabályokban foglalt feltételek mellett 1200 ft segélyösszegben részesülnek.

A B) osztályba felvétetnek tagok 45 éves korig; havi járulék 1 ft 70 kr.; a tag elhalálása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 600 ft segélyösszegben részesülnek, végre:

A C) osztályba felvétetnek tagok 50 éves korig; havi járulék 1 ft 30 kr.; a tag elhalálása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 300 ft segélyösszegben részesülnek.

Beiratási díj egyszerismindenkorra: az A) osztályban 2 ft 50 kr., a B) osztályban 1 ft 70 kr. és a C) osztályban 1 ft 30 kr., ezenkívül minden osztályban 50 kr. orvos-vizsgálati díj fizetendő. Hogy a jelentkezőknek a belépés megkönnyítették, a központi egyesület a beiratási díjak szedését még egy rövid időre felfüggesztette, s így mindazok, kik folyó aug. hó végéig beiratkoznak, a beiratás díja alól fel vannak mentve.

A havi tagsági járulék az A) osztályban 3-szorosáig, a B) osztályban 6-szorosáig és a C) osztályban 12-szereséig fokozható s ennek megfelelően a segélyösszeg is 3, 6. és illetve 12-szeres mértékben fokozódik. Az alapszegélyösszeget meghaladó segélyösszegek felét a törzstag 20 évi befizetés után még életében felveheti.

Tagul felvétetik minden feddhetetlen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

Az egyesület központi irodája: Budapest, VI., Teréz körút 3., fiók-irodái: Kőbányán III. ker. Lajos-utca 2, Ujpesten, Temesvárott, Szegeden, Debreczenben, Kolozsvárott, Pécsen, Aradon, Miskolczon, Soroksáron, Pozsonyban, Kassán, Szatmáron, Nagyváradon, Szabadkán, Lugoson, Egerben, Szolnokon, Békés-Csabán, M.-Pécskán, Salgó-Tarjánban, Losoncban, Zomborban, Nyiregyházán, Rákospalotán, Erzsébetfalván, Vácson, Kispesztén, Ó-Kanizsán, Beszterczen, Ungvárott, Kun-Félegyházán, Zentán, Rima-Szombaton, Gyulafehérvárott, Ujvidéken, N.-Kikindán, Szombathelyen, Galgócson, Pancsován, Nagybecskerekben, Beregszászon.

Kétséget sem szenved, hogy közönségünk sietve fogja a kínáló alkalmat megragadni. Ilyen kedvező feltételek mellett, ilyen csekély havi díjfizetésért semmiféle hasonló célú egyesület nem nyújthat hasonló kedvezményeket. Provinciális betegsegélyző egyesületek nyújtanak bár csekély mértékben segélyezést, de a Hirsch báró-féle egyesület ad törzstagjainak betegség esetén 5 ft heti segélyt és a családnak orvost, gyógyszert és 300 ft, 600 ft, esetleg 1200 ft halálzási segélyt. Ezt csak széles alapokra épített, százazrekre menő tagokkal bíró országos egyesület teheti meg anélkül, hogy tagjaitól több díjat követelne, mint a szerény anyagi viszonyok között tengő helyi egyesületek.

Ajánljuk az egyesületet közönségünk figyelmébe.

Saját érdeke, hogy az elmondottakat megszívlelje. **Gy. L.**

Köszönetnyilvánítás.

A m. kir. államvasutak s.-a.-ujhelyi javító-műhelyének mindazon alkalmazottai, kik az abarai ev. ref. egyház toronyépítés-költségeinek fedezéséhez, Géczy István úr gyűjtő-ívén, kegyes adományaikkal hozzájárulni szívesek voltak, különösen pedig Nyilas József, Kaposy András, nagy-bárilakos és Ványa; Kálmán urak, kik a gyűjtést oly

lelkismeretesen szorgalmazták, fogadják szíveségükért egyházam nevében nyilvánított halás köszönetemet.

Abara, 1896. júl. 31-én.

Fábián István,
abarai ev. ref. tanító.

Nyilvános számadás.

A tokaji ev. reform. egyház presbitériuma által a mostan folyó templomjavítás s toronyépítés költségeinek fedezetére folyó évi aug. 2-ikán rendezett táncmulatság alkalmával bevétel volt 230 ft 50 kr.; kiadás 80 ft 50 kr., tiszta jövedelem 150 ft. — E jövedelemhez felülfizetéseikkel a következők járultak: Bernáth Béla orsz. képviselő 24 ft, özv. Vecsey Oláh Károlyné 5 ft, Vecsey Oláh Miklós 2 ft, Füzesessy Ödön 2 ft, Füzesessy Péter 1 ft, Hatula István 1 ft, Gregersen Gy. 5 ft, Bergman Keresztély 1 ft, özv. Szabó Károlyné 50 kr., Fürst Róbert 50 kr., Berger Ignác 1 ft, Tokaji Ferencné 1 ft, Dömös Béla 50 kr., Mikola Kálmán 50 kr., Szartory Beatrix 1 ft, Köhn Emánuel 5 ft, Benedek Pál 1 ft, Nócsa Imre 4 ft, özv. Heyduk Ambrusné 1 ft, id. Lakatos József 1 ft, Erdős Sámuel 1 ft, L. Nagy Péter 1 ft, Balázs Károly 1 ft, Kecskés István 1 ft, Erdős Andrásné 2 ft, Panyiti Mihály 4 ft, Dienes Gyula 1 ft, Kudász Kálmán 1 ft, Földesi Ignác 1 ft, Földesi Géza 50 kr., Czigányi Béla 3 ft, Aszalós János 1 ft, Zákó Soma 3 ft, Króczér László dr. 1 ft, Paulay Gábor 3 ft, Nagy László 3 ft, Kereszturi Mihály 1 ft, Lekli Lajos 50 kr., Szabó Sámuelné 1 ft, Fekete Józsefné 50 kr., Kvaszinger 1 ft, Rudolf Frigyes 2 ft, Dolák Károly 50 kr., Lazarovics Bernát 2 ft, Varinszky 1 ft, Tarczal János 5 ft, Klinger Albert 2 ft, Liptay Jenő 1 ft, Kaminszky Sándor 2 ft, Gecsey Péter 1 ft, Pozsgai Vince 2 ft.

Fogadják a nemeskeblű adakozók az egyház elöljáróinak halás köszönetét!

Tokaj, 1896. aug. 6.

Horváth János,
ev. ref. lelkész.

CSARNOK.

Jó éjszakát!

Egy-két levél már sárgul, árval,
Szomoruan perdül az ágrul.
Bús sóhaj leng a lombon át:
»Jó éjszakát! Jó éjszakát!»

Ícike, pici kerti rózsám
Illata jó bucsuzni hozzám;
Ez is, ez is megy már tehát . . .
»Jó éjszakát! Jó éjszakát!»

A nap sugára egyre bágyad,
Már napról-napra halaványabb
Szomoru nász, halotti láng . . .
»Jó éjszakát! Jó éjszakát!»

S még akkor is a siri éjbe
Nincs, nincs a gyásznak hossza, vége, —
Csillag szeli a léget át;
»Jó éjszakát jó éjszakát!»

Oh érzem, érzem, bár kiégett
A sziv már; benne tört reményel
Halál hörgése jajdul át,
A legfájóbb: »Jó éjszakát!»

Janka Károly.

A vámosiak bárója.

Irta: **Vértesy Arnold.**

Kis köpcös emberke volt, ócska, régóta diatból kiment szabásu fekete kabátban s olyan kalappal, amelyet talán huszonöt évvel ezelőtt hordtak, vagy talán soha sem hordtak. Inkább látszott valami vén csizmadiának mint magyar mágnásnak. De a vámosiak büszkének voltak rá s ha végigment az utcán, összedugták a fejeiket s fontoskodva mondták egymásnak:

— A báró!

Mintha nem ismerte volna apraja, nagyja, az egész Vámos. De azért valahányszor megláták az utcán, mindig így szóltak maguk közt:

— Ugyan hová megy a báró?

Pedig azt is tudták, hogy hová megy. Évek óta tudták már, pontosan, szabályosan

Reggel kilenc órától tízig a piacon sétál s nézegeti a kövér libákat, kappanokat, csirkéket, a gyümölcsös kosarakat, melyekből oly csábítóan kandikál ki a piros cseresznye, az aranyzsinű kajszin barack, a körte, az alma, aztán nagy halmokban a zöldség, kerek, kemény, ropogós káposzta-

fejek, hatalmas kalarábék, zöldbab, mely oly puhának látszott, mint a vaj.

A báró sovár pillantásokkal nézegetett végig mindent, szoba állt a kofákkal és a falusi asszonyokkal, megkérdezte, hogy adják a libát, a csirkét, a barackot, a vaját; de már tudták, hogy semmit sem vásárol, legfeljebb egy csomócska hónapos retket, amit betagargat a zsebkendőjébe, úgy teszi a kabátja hátulsó zsebébe.

Tizenegy óra felé bemegy a cukrászhoz:

— No hogy van Rapcsák? Bejöttem magához egy kicsit.

Minden nap így megy ez s minden nap ugyanazt feleli Rapcsák cukrász. Köszöni alásan, csak meg van valahogy, ámbár az idő mulik, az ember öregszik. Hát a méltóságos ur?

— No, no, én is csak meg volnék, — felel a méltóságos ur.

Óméltósága kérdezősködik a teinsasszonyká, ról s arra bejön a boltba a teinsasszonyka, kövér, már cseppet sem fiatal matróna. Legelső dolga, hogy az urat pirongatja:

— Ejnye meg sem kínálok a méltóságos báró urat?

A cukrász ugyan már kínálta, de a méltóságos báró ur semmit sem fogadott el s a teinsasszonyka is hiába kínálja. Nagy erőltetésre, hogy legalább az én kedvemért ezt az egyet, elvesz egy darabka almás lepényt.

— Nagyszerű, — dicséri az asszony, aki ki az almás lepényeket maga készíti; — felséges. Meg kellene aranyozni érte a kezét.

De hiába kínálják, hogy hát tessék még egyet, no legalább még egyet; nagyon ritkán sikerül megetetni vele még egy másodikat.

Félórai beszélgetés után menni készül s kótorász a zsebében. Fizetni akar.

— No az volna szép, — támadnak reá a cukrász is meg a cukrászné is.

És erőnek erejével vissza kell dugnia zsebébe a pénzt.

— De akkor nem jövök többé magukhoz, — zsémbel a báró.

Másnap azonban mégis csak eljön. Harminc év óta jár már oda. Oda járt, mikor még a Rapcsák apósáé volt a bolt s oda fog járni, ha még él, mikor majd a Rapcsák fia veszi át az üzletet.

Fél tizenkettőkor a plébániára ballag, ahol rendszeren ott marasztalják ebédre. Hiába tiltakozik, hogy nem maradhat, igazán nem maradhat. Néha próbál elszökni, de megcsipik s a plébános, aki jókedvű, vendégeskedni szerető házigazda, kitalálta a módját, hogy kell a méltóságos bárót ott tartani. Eldugják a kalapját.

Az erőszaknak végre kénytelen engedni óméltósága s duzzogva leül az ebédhez. De olyan szives házigazdára nem lehet sokáig haragudni s óméltósága is kiengesztelődik.

A plébánosnak finom borai vannak s szeret kocintgatni.

— No méltóságos uram, még ebből a viszontából. Ebből a neszmélyiből.

Óméltósága azonban elhárítja:

— Nem, édes papom, köszönöm, már nem. Nagyon mértékletes ember, keveset iszik, keveset eszik, ámbár torkig lehetne ennie, innia, mert Vámoson mindenfelé hívogatják ebédre, vacsorára, főképp ha vendég van valamelyik háznál, amikor nagy dicsőségére szolgál az a háziurnak meg a háziasszonynak, hogy báró is ül az asztalnál.

Néha a háziasszony erővel bedug a zsebébe egy csomó szalon cukorkát, vagy egy szép narancsot. Azt haza viszi a könyvkötő gyerekeinek, akinek a házában lakik. Ha a plébános vagy Borberekék egy pár palack finom visontait vagy neszmélyi aszút küldenek, avval mindig a könyvkötőnek kedveskedik. Az asszonynak virágot is hoz a Borberekék kertjéből, a legnagyobbik fiúnak pedig olvasni könyveket a kaszinóból.

Az egész háznép szereti s ki nem eresztene onnan a világot sem, ámbár minden esztendőben el akar költözködni.

— Azt a csufot már csak nem cselekszi rajtunk a méltóságos báró? — tiltakozik a könyvkötő.

Aztán a felesége kezdi rá:

— Hát itt hagyná a méltóságos ur ezeket a szegény gyerekeket, akik úgy szeretik?

A nagy kérésre a báró aztán megmarad, csak az az aggodalma, hogy nagyon fölszaporodik a házbér.

— Hát hadd szaporodjék, annál jobb, — felel a könyvkötő, aki jómódu ember s nem szorult rá, hogy azért a két szobácskáért ott hátul az udvarban pontosan megkapja a házbért.

Ugy sem venné azt ki más. Vagy ha ki venné, ki tudja, miféle rongyos szemét nép. Mig így az egész város tudja, hogy nála lakik a báró s becsülete van az egész városban.

Délután 5 óra felé a báró a kaszinóba megy. Akármilyen az idő, zuzmarás hideg vagy égető meleg, zivataros, szeles, esős, olyankor mindig láthatják a vámosiak, hogy igyekeznek a kaszinó felé.

Ott várja egy kis társaság, a legelőkelőbbek: az alispán, a polgármester, a törvényszéki

elnök. Négyesbe leülnek tarokkozni s mindig az a vége, hogy a báró nyer egy pár hatóst, néha egy forintot, kettőt is.

— Bámulatos szerencséje van a méltóságos báró urnak, — fejezi ki nézetét a polgármester.

A törvényszéki elnök, aki finom gavallér, ugyanazon a nézetben van. Csak az alispán baka-fantoskodik. Neki az a nézete, hogy szörnyű butául játszik a polgármester is meg a törvényszéki elnök is. Hiszen ilyen játék mellett el kell vesztetni az embernek, ha a legjobb kártyát kapja is a kezébe. Az ilyen partnerek nem érdemelnének egyebet, mint azt, hogy ágyuba töltsék őket s kilőjjék. Egyébre nem valók.

— Aki még a huszonegyeset is oly könnyen elhagyja fogni, az menjen a pokolba.

De a törvényszéki elnök s a polgármester tovább is csak úgy játszanak, azzal a gyöngéd diskrét kimérettel s hagyják nyerni óméltóságát.

Abból a néhány hatosból olykor-olykor elkölt ugyan óméltósága kettőt, hármát, ha nincs meghíva sehová vacsorára, ami ritkaság. Többet azonban nem költ; egy kis pörkölt vagy egy pár tormás virsli és egy pohár sör teljesen elég.

Kínálgatják ugyan Bárdossy, Kékedy, Grosz, a szájas ügyvédök, akik ott vacsorálnak a sörcsarnokban:

— Ide tessék telepedni közénk.

S hozatnának neki vacsorát, bort, fizetni akarnának érte; de a báró következetesen visszautasít minden afféle bizalmaskodást.

Otthon berakja a pénzt egy skatulyába, melyben hajdan, valamikor huszonöt évvel ezelőtt cukrozott gyümölcs volt — egy kucséber kosarában.

S eszébe jut az az este, mikor egy majálsón egy szép fiatal leánynyal együtt fogyasztották el annak a skatulyának a tartalmát, nagy nevetés és sugdosás közt, megfélelve, egy darabot vett a leány magának, egyet a fiatal ember szájába dugott.

Mert akkor még karcsu ifju volt óméltósága, nem ilyen megöszült, elhízott vén ember. Rég elmúlt idő, melyből csak ez az üres skatulya maradt emlékül, amelyben most a pénzecskéjét tartogattja.

Hej, ha akkor akarta volna, csak egy szót kellett volna szólania s az a szép nagy emeletes ház a piacon meg a többi hozzá való vagyton most Borberekék Imre helyett az övé lehetne. Most nem kucorogna itt ebben a kis udvari szobában, hanem abban a fényes lakásban ülhetne, saját fogatán kocsikázhatna s ahelyett, hogy Borberekék Imre hívja meg őt ebédre, ő hihatná meg Borberekéyt.

De egy vasárnap leányát csak nem vehette el. Azt nem tehette.

Tudja, hogy vannak mágnások, akik megcselekszenek efféle; de ő tisztán megőrizte családjának nevét, tisztán, folt nélkül.

Vármegyei Hivatalos Rész.

14.900. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Értesítés.

A községi és körjegyzők tájékoztása végett az alábbi intézkedést közlöm.

S.-A.-Ujhely, 1896. aug. 4.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

64766/IV—a. sz. M. kir. belügyminister. Tekintetes Alispán ur! Káplány Géza szegedi kir. ítéltáblai bíró folyó évi május hó 1-től kezdve Telekkönyv cím alatt egy folyóiratot indított meg, melynek az a célja, hogy egyfelől a telekkönyvi s ezzel szorosan összefüggő birtokrendezési, telekkönyvi átalakítási és betétszerkesztési jog ismeretét terjeszse; másfelől, hogy gyakorlati utmutatásokat nyújtson a telekkönyvi beadványok helyes szerkesztésére nézve. — Minthogy a községi és körjegyzők telekkönyvi beadványok szerkesztésével is foglalkoznak és a szóban levő közlöny idevonatkozólag hasznos utmutatásokkal fog szolgálni, a kérdésben forgó közlöny a jegyzői kar támogatását megérdemli. — Miért is a nevezett szerkesztő-ítéltáblai bíró kérelme folytán felhívom Tekintetes Alispán urat, hogy a szóban levő folyóirat megindításáról a községi és körjegyzőket azzal értesítse, hogy a kérdésben forgó folyóirat minden hó 1-én legalább egy ivnyi tartalommal jelenik meg, előfizetési ára pedig — mely a szerkesztőhöz Szegedre közvetlenül küldendő — egész évre 8, fél-évre 4 korona. — Budapest, 1896. évi július hó 22-én. A minister helyett: *Latkóczy Imre* sk. államtitkár.

14825. szám.

Zemplén-vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Az érdeklődők tájékoztatása céljából közhírré teszem, hogy a kassai, nyíregyházi, miskolci, eperjesi és munkácsi katonai élelmezési raktárak által szüségelt lótapanyag-szállítása iránt

kibocsájtott hirdetmény a vármegye irattárában, a hivatalos órák alatt megtekinthető.

S.-A.-Ujhely, 1896. július hó 31-én.

Matolai Etele, alispán.

801/96. k. i. sz. Zemplén-vármegye számvevőségétől.

Hirdetmény árverésre.

A t. vármegye tulajdonát képező és a t. vármegye székházánál a villamos világítás bevezetése következtében feleslegessé vált petróleom-lámpák (és pedig függő karos, álló asztali és folyosón alkalmazott falilámpák) s ezek szerelvényei, a t. vármegye gazdasági választmányának határozata alapján, nyilvános szóbeli verseny útján el fognak adatni.

Az evégből tartandó árverés határidejéül a *folyó évi szeptember hó 1. (első napjának d. u. 3 óráját)* a t. vármegye számvevői hivatalos helyiségébe ezennel kitűzöm és a venni szándékozótak tisztelettel meghívom.

A lámpák és szerelvényeik venni szándékozók részéről a f. hó 31-ének d. e. 9—12 órájáig Bányász József vármegyei huszárörmesternél megtekinthetők.

E hirdetmény az árverés napján dobszóval is közzé fog tétetni.

S.-A.-Ujhely, 1896. aug. 8-án.

3—1

Dongó Gy. Géza, főszámvevő.

934. szám. M. 896.

Hirdetmény.

Abauj-Torna vármegye alispánjának az 1896. évi június 30-án kelt 13008. számú rendeletével a buzinka—buzikai t. hat. közuton lévő 13. sz. hid újraépítését 798 frt 50 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkalat foganatosításának biztosítása céljából az 1896. évi augusztus hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára a vármegyei alispáni helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkalat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5⁰/₁₀-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkalatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Kassán, 1896. július hó 20-án.

A hiv. f. h.

Lükő Lajos, kir. mérnök.

4143. I. 96. sz. Bodrogközi járás fűszolgabírájától.

Körözés.

F. évi július hó 28 án Felső-Bereczki községben két darab ló, mind kettő pej kancza, az egyikben „T G” bélyeg, bitangóságban találtatott és a község előjárósága által gondozásba vétetett.

Mely körülményt azzal teszek közhírré, hogy ha a ló igazolt tulajdonosa 14 napon belül nem jelentkeznék, 1894. év XII. t. cz. 107. §-a értelmében nyilvános árverésen el fognak adatni.

Király-Helmecz, 1896. aug. 3.

Dr. Pillssy, szolgabíró.

2598. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent következő műveket: Benedek Elek: „Magyar Mese és Mondavilág.” IV. kötet, továbbá „A magyar népköltés gyöngyei,” ára 3 frt, a kisdödödök, elemi, felső nép- és polgári iskolák, valamint az ifjusági és népkönyvtárak számára való megszerzés végett a t. iskolai előjáróságnak és tanügybarátok figyelmébe melegen ajánlom.

S.-A.-Ujhely, 1896. július 27-én.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos s tanfelügyelő.

2677. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

A nagymélt. vallás és közokt. m. kir. ministerium 1862. eln. számú rendelete alapján „Gödöllő a királyi család otthona” című művet az iskolai könyvtárak részére leendő beszerzés céljából a t. iskolai előjáróságok figyelmébe melegen ajánlom. Megszerzhető e mű Ripka Ferencz hírlapírónál, Budapest II. ker. Fő-utca 42. sz. Ára 4 frt.

S.-A.-Ujhely, 1896. augusztus 1-én.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos tanfelügyelő.

Tekintetes Főszolgabíró ur!

Farkas Sándor bodrog-halászi lakos mai napon bejelentette, hogy az ő tulajdonát képező egy 6 éves, világos-pej kancza (balfarán T G. jeggyel) lova f. hó 29-én virradóra a b.-halászi felső határból elszaladt.

Tisztelettel kérem, méltóztassék a legszelebb körbeni körözését mielőbb elrendelni.

Kelt Bodrog-Halászon. 1896. július hó 31-én.

Turlán Gábor körjegyző.

Nyílt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szark.

Nyilatkozat.

A Kossuth Elek és Horváth István urak közt felmerült becsületsértés tárgyában:

Miután az ejtett sértő szavak élet vette Horváth István urnak azon nyilatkozata, miszerint ideges és tul izgatott kedélyállapotában Kossuth Elek úr ellen oly kifejezéseket használt, melyeket higgadt megfontolás után megbánt:

Mi alúlirott segédek ezen úgy elintézését

lehetőnek tartottuk vérontás nélkül is főleg azért, mert Horváth István úr kinyilatkoztatta, hogy a több tanu és hivatalos személyzet előtt kiejtett sértő kifejezésekkert Kossuth Elek úrtól ünneplésen bocsánatot kért.

Ezen nyilatkozat valóságát mint mind a két fél segédei ezennel aláírjuk.

Kelt Zemplén-Szinnán, 1896. évi augusztus hó 3-án.

Grund József,
Dr. Marton Dénes,
mint Horváth István ur megbízottjai.

Desseuffy Dénes,
Haidinger Ottó,
mint Kossuth Elek ur megbízottjai.

Budapest. Budapest. VADÁSZKÜRT SZÁLLODA.

Első rangu szálloda a főváros központján. Lift, villamvilágítás, fürdők, távbeszélő, legfinomabb magyar- és francia konyha, saját termései borok. Huzamosabb tartózkodásnál 20 százalék árengedmény; teljes ellátás egyezség szerint, mérsékelt árak.

Kammer Ernő,
szálloda-tulajdonos.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem.

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 36 krtól 40 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

A szerkesztő postája.

E. N. — B.-Füred Szives megemlékezéseért köszönet!
Zs. B. El van intézve. Szives üdvözlét!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

LESZIH MIKSA UTÓDAI

SZILÁGYI és DISKANT
gazd. géppára és gépraktára
MISKOLCZON.
Zsolczi-kapu, Leszih-féle ház.
(Alapított 1863-ik évben).

Victoria terményrostia
Szab. Leszih-féle

Ajánlja különféle nagyságu m. kir. szab.
Leszih-féle VICTORIA terményrostait

combinálva zsákoló készülékkel vagy anélkül, kitünő cséplőgépeit, vetőgép, szecs kavagó, répavágó, kukoriczamorzsoló, konkolyválasztó, egyszerű, valamint könyökszerkezetű borsajtót, kútszivattyút stb.

Szakszerű külföldi s hazai jeles telepeken szerszett tapasztalataink folytán s közvetlen saját vezetésünk alatt készítünk és elvállalunk mindennemű gyári berendezést, mű- és sima-örlésű malmok felszereléseit, hengerek, turbinák, gőzgépek, petroleum-, gőz- és gázmotorok, villanyvilágítás, erőátvitel, telefon, szobacsengő, villámhárító, gőz-, zuhany- és kádfürdők, vízvezeték s angol clozettek berendezését, tűzmentes pénzszekrények készítését és javítását, amerikai northon kutak leverését, malomhengerek rovatkolását stb.

Raktáron tartunk különféle géprészeket, gépszíjjat, gépolajat, parkét viaszot stb. garantirozott minőségben.

Ugy az építető s építész uraknak ajánljuk raktárunkon levő Dunkel V. K. kassai m. kir. szab. parquetgyár s a Felsőmagyarországi építk. részv. társ. kassai keramitgyár készítményeit kitünő minőségben.

Számos rendelést kérünk s árjegyzékkel készséggel szolgálunk

Leszih Miksa utódai **SZILÁGYI ÉS DISKANT**
gazd. géppára és gépraktára.

Egészséges fiuk, jó családból, tanonczul felfogadtatnak.

IRIS-CREME

a legkitünőbb s legkiválóbb arczenőcs, mely a test finomságát előmozdítja s azt bársonyszerűvé teszi. Legrövidebb idő alatt elmulaszt minden tisztatlanságot az arczról u. m. pattanásokat, mitessert, májfoltot stb.

Egy tégely ára 1 frt.

Kapható S.-A.-Ujhelyben kizárólag csakis **WIDDER GYULA** gyógyszer-tárában Wekerle-tér.

Ugyanott valódi **LILIAM-ARZKENŐCS** is kapható.

Gyors és biztos hatású külszer

„MIRACULIN“

köszvény, csusz, rheuma, ideges fog- és fejfájás, izommerevség stb. ellen.

Egy üveg ára 1 frt.

Kapható a készítőnél:
Baruch Gyula

gyógyszerésznél Miskolczon; — továbbá S.-A.-Ujhelyben Widder Gyula és Kincsessy Péter urak gyógyszer-tárában.

Főraktár: Török József úr gyógyszer-tárában Budapest, Király-utca 12. szám, továbbá az összes fővárosi és vidéki gyógyszer-tárakban.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT
Főutczán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.
MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánaira feldílitok
POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyezim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kivánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Pályázat.

A kis-várdai ev. ref. egyház templomának falát felemeltetni, tornyát kijavíttatni, a templom mennyezetét és tetőzetét újból építtetni elhatározván, ezen munkálatokra ezennel pályázatot hirdet. A pályázók, részletes költségvetéssel felszerelt tervrajzokat **szeptember elsejéig** alantírott lelkész hivatalába nyujtsák be, hol a tervrajzhoz szükséges előzetes utbaigazítások és felvilágosítások bármikor megszerezhetők.

Az egyház fentartja magának azt a jogot, hogy a pályaművek közül szabadon választhasson, vagy eredménytelenség esetén új pályázatot hirdethessen. Az a tervrajz, amely az egyház által elfogadtatik, az egyház tulajdonává válik és minden egyéb kötelezettség nélkül 30 frt tiszteletdíjjal fog jutalmaztatni.

Kis-Várda, 1896. augusztus 4.

Somogyi József,
ev. ref. lelkész.

A sárospataki főiskolai
kórház igazgató-orvosa

Dr. Kun Zoltán

kipróbált
gyógyszerei

Vérképző labdacso rózsaszínre czukrozva. Vérszegények, sápkórosak gyengélkedők,
görcvénykórosak, láztalan tüdőbetegeknek legjobb gyógyszere. I
üveg labdacso 1 frt 80 kr.

Hurut labdacso tüdő- és gégehurut, influenza, tüdővész, hideglelés, malária, gumókor
ellen igen kipróbált gyógyszer. I üveg égszinkékre czukrozott labdacso
ára 1 frt 80 kr.

Női betegségek ellen! Fehér folyás, méhvézés, hurutos kifolyások ellen leghasznosabb
a **Dr. KUN Z.-féle Irrigáló por.** I doboz 1 frt 20 kr.

Dentipurin-szájviz a legjobb valamennyi eddig megjelent szájvizek között. Kitűnő óv-
szer a ragályos torokbajok ellen. I üveg ára 60 kr.

Purpurin-Crème arc- és kézkenőcsnek meglepő hatása van! 5 nap alatt eltávolít min-
den foltot s azt bársonyszerűvé, üdítővé varázsolja. I tégely 1 frt 20 kr.

Alpesi fenyőillat az, amivel a beteg- és lakószobák levegőjét átszaturálhatjuk a leg-
pompásabb és legegészségesebb fenyők illatárjával. Ennek használata
oly üdítő hogy felülmuljaa valamennyi fenyőillatot. I üveg 1 frt 20 kr.

Kaphatók az egyedüli készítőnél: **Trstyánszky Károly** gyógyszerésznél **Sárospatakon** s minden nagyobb forgalmu gyógyszerertárban Főraktárak Budapesten: **Török József** gyógyszerertárban Király-utca 12. sz., **Dr. Buday Emil** gyógyszerertárban városháztér és minden gyógyáru nagykereskedésben. Ujhelyben kapható **Widder Gyula** gyógyszerertárban.

Kun

utánzott „TOKAJI COGNAC.” Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rossz
szak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen
utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEI** nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGYE
COGNAC-GYARNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC
TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és
csemege-kereskedésben és gyógyszerertárakban.

394/96. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróóság 1896. évi 1679/p. számú végzése következtében Dr. Kellner Soma ügyvéd által képviselt a s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár javára Kozma Gusztáv és társai zempléni lakosok ellen 60 frt s jár. erejéig 1896. évi április hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 333 frtra becsült lovak, szekér, lószerszám és háziutórokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróóság 4644/p. 96. számú végzése folytán 60 frt tőkekövetelés és eddig összesen 41 frt 03 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Zemplénben alperesek lakásán leendő eszközésére 1896. évi **augusztus hó 21.** napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megzessel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénybevevőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1896. évi augusztus hó 1. napján.

Tomasovszky Lajos, kir. bir. végrehajtó.

1030/kj. 896. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott körjegyző közhírré teszi, miszerint Borsi község vadászati joga **f. évi augusztus hó 13-án délutáni 3 órakor** Borsi község házánál nyilvános árverésen fog **haszonbérbe** kiadatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a S.-A.-Ujhely vidéki körjegyzőség irodájában S.-A.-Ujhelyben és a községi bíró házánál Borsiban megtekinthetők.

Borsiban, 1896. évi augusztus hó 1-én.

Kollonay Gyula,
körjegyző.

A Bpesti „Nádor“ gyógyszerertár nélkü-

lözhetlen gyógyszerei.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, a
torok és légzési szervek minden bajánál:

Egger mellpastillái

1 doboz 25 kr. és 50 kr.

mely számos érmekek lett kitzüntetve.

Mindenféle gyomorhajókánál ajánlatos:

Egger szódapastillái

1 doboz 30 kr.

Enyhe vértisztító és gyomorerősítő hatásának
elösmert felülmulhatlan szer székrekedésnél:

Egger Cascara Sagrada Pastillái

1 üveg ára 50 kr.

Felülmul minden eddig használatban álló csuka-
máj olaj készítményeket, szagtalan kellemes ízű, könnyű
emészthetőségű kitűnő táp és gyógyerejű az

Egger-féle Csukamáj Emulsió

próba üveg 35 kr. egy üveg 70 kr.

Az arczbőr üdeségének előmozdítására és fen-
tartására teljesen ártatlan anyagokból előállított, máj-
foltok, szeplő s az arczbőr mindennemű kitzérései ellen
legsikeresebben használható az

Egger Párisi Crème

próba tégely 50 kr. egy tégely 1 frt.

Nélkülözhetetlen szer dohányzóknak, a száznak
igen jó ízt és a leheletnek fölöttébb kellemes szagot
kölesönöz az

Egger Royal Cachau

próba boríték 15 kr. 10 boríték 1 frt.

Kaphatók minden gyógyszerertárban, S.-A.-Ujhely-
ben: **Widder Gyula, Kincsessy Péter és Cs. Buday Akos** urak gyógyszerertáraiban, valamint **Egger A. fiai „Nádor“** gyógyszerertárban Budapest, vácz-
kört 7. sz.

Arany érem } Erdem érem
Pécs 1888. } Temesvár 1891

Kárpáti mellszörp

köhögésellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, el-
nyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger
és számköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész,
továbbá általános és gyomorgyengeségnél
legjobb sikerrel használtnak.

A mellszörp gyermekeknek is adható
Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg
50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található
gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szin-
tén legjobb sikerrel használtnak a fentebb
felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis cso-
mag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használ-
tak a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő,
Molnár Lipót gyógyszerésznél **Kassán.**
S.-A.-Ujhelyben: Widder Gyula, Buday
Akos és Kincsessy Péter gyógyszerertárakban.

Szagtalan és nyomban száradó

Cs. 10 Mtr.
1 Ko
1 frt 50 kr.

Csak 1/2 s 1 kilés
üvegekben fekete
képpel
és védjeggyel

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a nyáron alatt a használat-
ban, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfűtésnek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló udvas tárggyal feltörölhető, anélkül hogy
elvetné a tiszta szobát. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgasárbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj
festék fedi be a pallót s egyáltalán fényt is ad. Erdét egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betűd minden
szobát s a szobát mázolást s; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra s parketre, mely csupan fényt ad. Különbösen
parketre s olajfűtésnél már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famozást.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közepes-
ságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Miniamazolások és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes-
tül vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
250 éve letező gyártmányt -okt. le utanozzak és hamisítják,
sokkal rosszabb, a gyakran a célnak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártó.

Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis **Malártsik György** fűszer-
vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

BUDAPESTI NAPLÓ.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A Pesti Napló főszerkesztője, felelős szerkesztője és valamennyi dolgozótársa július 30-ikán megvált ettől az ujságtól és még augusztus hónap folyamán új politikai napilapot indít

BUDAPESTI NAPLÓ

czimen.

A **Budapesti Napló** már első számával a magyar közönség régi barátja gyanánt fog az ország elé lépni, mert a szerkesztőség elveit, szellemét, irányát, hangját magával hozta és olyan ujságot ad az olvasónak, amely a magyar szabadelvűség, a nemzeti politika, a magyar társadalom, a magyar gazdálkodás szolgálatában, az európai sajtó organumai körében a legelső sorban kíván helyet a maga számára stíljének előkelősége és zsurnalisztikai tökéletessége következtében.

A Budapesti Napló főszerkesztője: **Vérsi József.**

A Budapesti Napló felelős szerkesztője: **Braun Sándor.**

A Budapesti Napló belső doigozótársai:

Abrányi Emil
Clair Vilmos
Cerri Gyula
Erős Gyula
Fái Béla
Gergely István

Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József

Merkl Adolf
Papp Dániel
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadar.

Vezércikkirói a legkitünőbb politikusok. Tárczairói kiváló novellisták, művészek és műbírálok.

A **Budapesti Napló** politikai rovata találkozó helye lesz Magyarország legillusztrisabb publicistáinak. **Tárczarovata** tükre lesz a magyar irodalomnak és nagy figyelemmel fogja kísérni a külföld irodalmi terméseit is. **Ujdonsági rovatának** frissesség, elevenség, jól értesültség lesznek a jellemvonásai. **Művészeti rovata** a legmagasabb esztetikai törvények és a művészet igaz szükségleteinek megfelelőleg készül. **Távirati rovata** hűségével és kimerítő információival fog kitűnni. **Közgazdasági része** alapos értesüléseivel, bő informatív anyagával és megbízhatóságával a magyar közgazdaság érdekeinek hűséges barátjává szegődik.

A BUDAPESTI NAPLÓ kiadótulajdonosa: a BUDAPESTI NAPLÓ szerkesztősége.

Előfizetési feltételek:

Egész évre — — — — — **14 frt.** || Negyedévre — — — — — **3 frt 50 kr.**
Félévre — — — — — **7** , || Egy hónapra — — — — — **1 , 20** ,

A ki most legalább negyedévre előfizet, a **Budapesti Naplót** szeptember 30-ig (az évnegyed kezdetéig) **díjtalanul** kapja, most teljesített előfizetése tehát az **október—decemberi évnegyedre vonatkozik.**

Mutatványszámokat kívánatra nyolcz napig ingyen küld

a BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatala :
Terézkörut 41-ik szám.

Benczúr Testvérek cémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplén., posta helyben)

ajánl Portland és Román-cémentet, padló és járdalemezeket legjobb minőségben.

 Viszonteladók kerestetnek.

Egy pontosan járó nikel anker-remontoir óra

2 frt 80 kr

csakis **Zemlényi Sándor** órásnál kapható. Rákóczi-utcza (kis-piacz).
Elfogad mindennemű e szakba vágó javítást.

Szőlő eladás. Sátoralja-Ujhely város határában, e város területét közvetlenül érintő, a „Dörzsik“ nevű dűlőben levő 3 katasztrális hold terjedékű, legjobb termő talaju, igen szép fekvésű **szőlőmet**, mely jó részben már **rigolirozott** és ripáriában **oltott** kitűnő szőlőfajokkal beültetett, **eladóvá** tettem.
Venni szándékozók hozzám fordulni sziveskedjenek.

B. Farkas István,
szőlő-tulajdonos

Kassán, Kossuth Lajos-utcza 27. sz. a.

FELSŐ KERESKEDELMI TANINTÉZET NAGY-VÁRADON.

Az országos kereskedelmi akadémiákkal egyenrangú és jogu szakiskola. All 3 osztályból. **Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.**

A nagy-váradai kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, **előkelő családok** fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

INTERNÁTUSSAL.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainak helyeizetnek el.

A tanév 1896. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

Propper N. János,
igazgató.

Szegyenli magát

a kis lány, mert a másképp oly kedves arca a bőr tisztátlan-sága által oly régen el van esu-ftva és csak most tudta meg, mily könnyen és ha-mar segíthetett volna azon, az

általánosan ismert és kedvelt

Vértés gyógyszer. Lugosi arczkenőcse

által. Ezen arczkenőcs a legjobb szer a máj-foltok, szeplők, bőratkák, pattanások, ugymint minden más bőrtisztatlanság eltávolítására. Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy, vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerei u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bányai növény-nedv, Herkules-fürdői közsévszusz, Injectio és capsules végétales stb.

Kapható .A-Ujhelyben: **WIDDER GY.** úr gyógytárában, valamint közvetlenül: **VÉRTES LAJOS,** Sas-gyógytárában, Lugoson 465. sz.

Szép bajusz

és erőteljes szakáll leggyorsabban és leg-biztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusznövesztő pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatl. szerekből készült pomádé által a legrövidebb idő alatt még 16 éves ifjak is, gyönyörű bajuszt és dus szakállt nyernek.

1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Van szerencsénk a nagyérdemű **szénfogyasztó** közönség tudomására hozni, hogy

köszénbányáinkat

a m. kir. államvasutak **BARCZIKAI** állomásával rendes nyomtávu első rangú vasut által összekötöttük, minél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. szénfogyasztó közönség igényeit úgy a **pontos szállítás,** mint a **szén kiváló minősége,** valamint **annak jutányos árai** tekintetében teljes mértékben kielégíthetjük.

Szíves megrendeléseiket alólirott czimen kürrük eszközölni:

Barczikai köszénbánya vállalat
Szalkai és Társai.

Posta, távirda és vasuti állomás: **Barczika.**

AZ „AGRÁRIA”

bankforgalmi intézet

(a Hollandiai hitelbank főképviselősége)

Budapest, VIII. Kerepesi-ut 73. sz.

Fennálló **jelzálogi kölcsönök** bélyeg- és illeték-mentes **konvertálását** 3 1/2—4%-os, 5—60 évi tör-lesztéses kölcsönökre elvállal és ezek, valamint **új kölcsönök** elnyerése iránt levélbeli tudakozódásokra is készséggel minden megkivánt felvilágosítást ad.

200 frton aluli ügyek el nem fogadtathatnak.

Levél és sürgőnyezim:

„AGRÁRIA” Budapest Kerepesi-ut 73

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Figyelemre méltók!

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A nyári idényben.

Következő biztos hatású ártalmatlan pipere gyártmányok: melyek **HOFMANN BÉLA** az „Arany Oroszlánhoz” címzett ungvári gyógyszer-tárában, eredeti előírat szerint készítve, nagy kelendőség miatt folyton friss minőségben kapható közkedvelt különlegességek:

„LILIAM ARCKENŐCS”
„LILIAM MOZSDÓVIZ” és
„LILIAM SZAPPAN”

Mindannyi külön és együttesen a szeplő, májfolt, pattanások, bőrtisztatlanság, bőratkák (mitesser) ellen kitünő sikerrel alkalmazhatók! Nem nélkülözhető ezekhez

„LILIAM HÖLGYPOR”

a legjobb s legújabb arczpor; mely mindennapi használat mellett is teljesen ártalmatlan, kellemes finom illattal a nélkül, hogy fel-tünnék, kitünően tapad s az arcznak természetes üde színt kölcsö-nöz! Kapható fehér, rózsá, és crème (barnáknak) színben.

Zemplénmegye és környékére egyedüli raktár:

KINCSESSY PÉTER gyógyszer-tára

az „Üdvözítő”-ház S.-A.-UJHELYT, a főtezában.

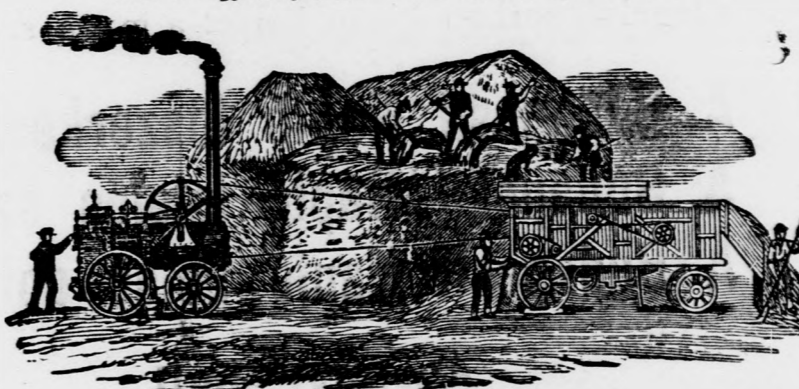
Hol is kívánatra képes árjegyzékek ingyen adtatnak bárkinek, s postai megrende-lések pontosan eszközöltetnek.

Figyelemre méltók!

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körut 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzesplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-eséplőgépek, tisztító-rosták, kon-kolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok.

Egyetemes aczél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentoe küldetnek.

Egy jó ház-ból való 14—16 éves fiu egy hely-beli mészáros és hentesnél tanonczul fölvetetik.

Hol? megmondj a kiadóhivatal.

Nagyságos Szirmay Pál ut-udvai gazdaságából 23 kos, 186 anya, 90 ürü, 110 idei bárány fi-nom gyapjas birka juh eladó. Venni szándékozókknak felvilágo-sítást ad

Pánthy Lajos,
gazdatiszt
Udván Zemplén.

A Velimi világ-kávè

válogatott cigória gyökérből készült

legjobb pótkávè

a kávénak gyönyörű színt és kitünő zamatot kölcsönöz.

Jóság és takarékoság tekintetében az összes pótkávèkat felülmulja, minek folytán rövid idő alatt a tisztelt magyar gazd-asszonyok kedvencz pótkávèjává lett.

A velimi világ-kávè

1/2, 1/4, 1/5, 1/6, 1/10 kilós szivárványszínű fadobozokban és 1/6, 1/8, 1/10, 1/11, 1/12, 1/16 csomagokban készül.

Védjegyük 2 angyal és egy globus.

A Velimi világ-kávè kapható minden jobb fűszerüzletben.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kérjük a kitünő velini világ-kávét megkísérteni.